

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Alsózsolcai 2.sz. Óvoda

HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

PH.

Bevezető

A megújuló energiaforrások talán nem kimondottan a 3-6 éves korosztály ismeretanyaga, de megfelelő módszerekkel biztos vagyok benne, hogy számukra is befogadhatóvá és érdekessé lehet tenni. A gyermekek nagyon kíváncsiak, szinte bármilyen témát eléjük lehet vinni a megfelelő módszerekkel. Nagyon sok mindent képesek „megtanulni”, elsajátítani, éppen ezért nagyon fontos, mit kínálunk fel nekik és hogyan. Ezért, mindennél fontosabb, hogy úgy éljük óvodánkban a mindennapjainkat, hogy beépüljenek ismereteikbe, személyiségükbe a fenntartható fejlődéssel, környezeti neveléssel kapcsolatos ismeretek.

A gyermekek szemléletmódjának, a problémákra való fogékonyságuk alakításával nagyon sokat tehetünk jövőnk, illetve az elkövetkező generációk jövőjéért. Ők azok, akik változtathatnak azon, hogy bolygónk még évszázadok múlva is élhető legyen.

1. Jogszabályi háttér

Az intézmény működését, kötelezettségét, nevelési év feladatainak teljesítését meghatározó főbb jogszabályok, dokumentumok:

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC.törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
- 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 137/2018. (VII.25.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról
- 326/2013. Kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 2/2005. (III.1) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 277/1997. (XII.22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus – szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásáról és kedvezményeiről
- 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
- Oktatási Hivatal által kiadott Önértékelési kézikönyv hetedik javított kiadás Összevont tanfelügyeleti kézikönyv hetedik kiadása Kiegészítő útmutató az Oktatási Hivatal által kidolgozott Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez felhasználói dokumentáció értelmezéséhez. Óvodai nevelés hetedik javított kiadás
- 2023. évi. LII. törvény (Púétv.)
- **401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet** a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról.
- Villányi, G. (2009). A környezeti nevelés alakulása az óvodai nevelésben – úton a zöld óvoda felé. Letöltés dátuma: 2018. 05 13, forrás: <http://ofi.hu/tudastar/gyakorlatkozelben/kornyezeti-neveles>
- Bihariné Krekó, I. (2005). Az óvodai környezeti nevelés módszertana. Budapest: OKKER.
- Blaskovics, G. (2009). Vízenergia. Megújuló Energiák: Sprinter Kiadói Csoport.
- Édenkert. (2018). Édenkert.hu. Letöltés dátuma: 2018. 06 03, forrás: <http://www.edenkert.hu/kertepites-kerttervezes/zoldfulu/keszitsunk-szalzsakot-palackbol/4087/elepa>
- szalzsakot palackbol/4087/ elepa (2013). elepa. Letöltés dátuma: 2018. 11 10, forrás: <https://elepa.files.wordpress.com/2013/02/the-little-book-of-newexperiments.pdf>
- Energiák, M. (2018). Megújuló Energiák. Letöltés dátuma: 2018. 06 13, forrás: <http://www.megujuloenergiak.eu/szelgenerator> Energiapedia. (dátum nélk.). Letöltés dátuma: 2018. 06 10, forrás: <http://energiapedia.hu/temakor/energiaforrasok/all>

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

- Nagy, Z. (2009). A napenergia hasznosítása. Megújuló Energiák: Sprinter Kiadói Csoport.
- **TÁMOP 3.3.8-12/2-2012-0080 azonosító számú, „Esélyegyenlőségi alapú fejlesztések megvalósítása a 2. sz. Napköziotthonos Óvodában Alsózsolcán”**

című pályázati projekt

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 1. melléklet szerinti módosítás 2025/2026. nevelési évtől.
- Alapító Okirat
- Az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata és mellékletei (SZMSZ)
- Alsózsolcai 2. sz. Óvoda Házi rendje.
- 2024. szeptember 1-jén hatályba lépett a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) az 57. § (6) bekezdésének módosítása, amely szerint a 7. § (1) bekezdés a)–j) pontjában meghatározott köznevelési intézmények a köznevelésért felelős miniszter által jóváhagyott, az állam által díjmentesen biztosított tanulmányi rendszert kötelesek használni.
- Fenntarthatóságra nevelés
- Boldog Óvoda program 2018.-tól.

Helyi Pedagógiai programunk módosításra került 2015. augusztus 31-én, melynek indoka:

Óvodánk a TÁMOP 3.3.8-12/2-2012-0080 azonosító számú, „Esélyegyenlőségi alapú fejlesztések megvalósítása a 2. sz. Napköziotthonos Óvodában Alsózsolcán” című pályázati projektet valósította meg a 2013-2014-2015 - ös időszakban. A pályázati projekt során bővítettük szakmai kompetenciáinkat, eszköz - és partneri kapcsolatrendszerünket. A pályázati projekt elvárás rendszerének megfelelően, a megvalósítás eredményeire építve módosítjuk helyi pedagógiai programunkat.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Módosított tartalmi területek:

- ✓ **A gyermekek fejlődésének nyomon követési rendszere**
- ✓ **Újszerű nevelési eljárások, fejlesztések, modern pedagógiai módszerek**
- ✓ **Differenciált fejlesztési módszerek**
- ✓ **Inkluzív, esélyegyenlítő óvodai nevelés feltételrendszere**
- ✓ **Az óvoda-iskola átmenetet támogató rendszer**
- ✓ **Az intézményen kívüli partneri kapcsolatok erősítése**
- ✓ **a HH és HHH gyermekek szüleinek bevonása az óvoda mindennapi életébe**

Óvodánk 2013. szeptemberétől valósította meg a TÁMOP 3.3.8-12/2-2012-0080 azonosító számú, „Esélyegyenlőségi alapú fejlesztések megvalósítása a 2. sz. Napköziotthonos Óvodában Alsózsolcán” című pályázati projektet.

A megvalósítás során szakmai kompetenciáink minőségi szinten fejlődtek az óvodásaink esélyegyenlítő nevelését szolgáló: a gyermeki megismerésen alapuló sokoldalú, differenciáló nevelése terén, a partneri körrel való kapcsolattartás valamint az óvoda-iskola átmeneti program tartalmában és formáiban.

A pályázati projekt során megszerzett tapasztalatainkkal, ismereteinkkel bővítve módosítottuk helyi pedagógiai programunkat.

Helyi pedagógiai programunk-nevelőtestületünk programfejlesztő munkájának eredménye. Programalkotó munkánk során kiemelt hangsúlyt helyeztünk arra, hogy az óvodánkba járó hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szociokulturális hátterére tudatosan építve tervezzük meg, szabályozzuk nevelő fejlesztő munkánkat. Nagy hangsúlyt fektetünk gyermekeink nevelése mellett, a családok nevelésére, szemléletük változtatására, hiszen a mindennapokban közösen tudjuk csak megvalósítani a fenntarthatóságra való nevelés célkitűzéseit.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Óvodánk napirendjében első helyen szerepelnek a mindennapjainkat átszőtt tudatos egészségvédelmet, lelki egészség megőrzését, személyiségfejlesztést és a környezetünk védelmét szolgáló tevékenységek programok.

Az óvodai nevelési alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk a gyermeki szükséglet kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, a testi, a szociális, és az értelmi képességek egyéni és életkori specifikus alakításáról, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű, életkornak és fejlettségek megfelelő játékos tevékenységről.

Óvodánk a környezetében élő családokból kikerülő gyerekek számára elsősorban a családi nevelés kiegészítésére törekszik, de tudomásul kell venni, hogy a veszélyeztetett és halmozottan hátrányos helyzetű családok esetében hangsúlyosabbá válik az óvó, védő, ellátó, gondozó funkció és előtérbe kerül az egészségmegőrzés érdekében a prevenció. E mellett nagy szerepet kap a szociális és nevelő - személyiségfejlesztő funkció is. Ahhoz, hogy munkánk eredményes legyen minden esetben az első lépés a családok megnyerése.

Óvodánk nevelőtestülete elkötelezett a fenntarthatóságra nevelésben. Ennek elsődleges példája, hogy a Pedagógiai Programunkban, éves munkaterveinkben mindig is kiemelt célként fogalmazzuk meg a környezeti nevelés fontosságát, környezetünk megóvását, a tevékenységeinket mindig úgy tervezzük, hogy játékos keretek között olyan tevékenységek közt szerezzenek újabb tapasztalatokat gyermekeink, amelyek formálják személyiségüket és az új ismeretek beépülnek a mindennapi életükbe. Ahhoz, hogy mindennapjainkat még tudatosabban tudjuk felépíteni minden óvodapedagógus elvégezte az „Újszerű tartalmak a fenntarthatóságra nevelésben” 30 órás továbbképzést.

2024. évben elnyertük a „Zöld Óvoda” címet, amelyhez biztos alapot nyújt a fenntartónk energetikai pályázatának megvalósítása és a sok-sok éve tudatosan saját kezűleg megvalósított értékeink.

Programunkba beépítve szerepelnek a „Jeles napjaink” megünneplése, a kirándulások, amelyekben cselekedtetéssel, tapasztalásszerzéssel kívánjuk ismereteiket bővíteni.

Alapítványunkat is, azzal a céllal hoztuk létre, hogy kirándulások, túrázások alkalmával gyermekeink ismereteit bővítsük, olyan tapasztalatot szerezzenek a környezet megóvása érdekében, amelyek a fenntarthatóságra nevelés megvalósulását segítik.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

2024. évben elnyertük a „Madár barát” és „Állatbarát” óvoda címet is, amelyeket szintén az óvodapedagógusok tudatos, cselekedtetéssel, tapasztalatszerzéssel egybekötött értékes interaktív játékos tudásmegosztásával sikerült elérnünk.

Alapvető célkitűzéseink.

Szemléletformálás, környezettudatosságra nevelés, a fenntarthatóság nevelés, a fenntartható fejlődés elveinek érvényesítése a napi gyakorlatban.

Óvodásaink szüleinek bevonása az intézmény környezetvédelmi, valamint fenntarthatóságra nevelés tevékenységébe elengedhetetlen.

A környezetkímélő magatartás legyen meghatározó erkölcsi alapelv egyéni és közösségi szinten egyaránt.

Legyen szempont az újrahasznosítás.

- Az óvodásoknak váljon igényükké a közvetlen környezetük értékeinek megőrzése.
- A környezetvédelmi tevékenység folyamatos továbbfejlesztése, a tervezett feladatok esetében a megjelölt határidők betartása.
- Tiszteljék a természetet, érezzék a felelősségüket a környezeti károk megelőzésében.
- A fenntarthatóság pedagógiájában a környezettudatos gondolkodás, életmód kialakítása, elmélyítése, együttműködve a szülői házzal, társadalmi, helyi szervezetekkel.
- Intézményünk másik pillére a Konyha működtetése, amely a bölcsődés korosztálytól az idősekig minden korosztály étkeztetését ellátja. Az étlap elkészítésénél elsődleges szempont egészséges, a korosztálynak megfelelő ételek elkészítése, olyan alapanyagok felhasználásával, amelyek allergén és lehetőség szerint „bio” termékek.

Általános helyzetkép

Az Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha a város központjában könnyen megközelíthető helyen, forgalmas főút mellett helyezkedik el. 1976-ban, amikor óvodánkat építeni kezdték, még senki nem gondolhatott arra, hogy a gyors gazdasági fejlődés és az urbanizáció hatására a gépkocsi forgalom megnövekszik, ami veszélyes és káros hatással lesz az óvodánkba járó gyermekeink egészségére, fejlődésére.

A felújítási munkálatok tervszerűen, fenntartói támogatásból valósulnak meg. A

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Városüzemeltetés értékes munkája biztosítja, hogy a váratlanul bekövetkezett hibák azonnal, a legrövidebb időn belül megszüntetésre kerülnek, így működésünk zavartalan.

Tárgyi feltételrendszer

Négy csoportunk déli fekvésű, világos, jól felszerelt. Alapterületük 52m², melyben 25 gyermek nevelése ideális. Az **ötödik csoportszobánk** a konyhafolyosóján található dolgozói öltözőből lett kialakítva, amely keleti fekvésű, 24 m², itt 12 gyermek nevelésére van lehetőség, így ettől a tanévtől óvodánk férőhelyeinek száma 125 fő.

A gyermekmosdók, gyermeköltözők a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó bútorokkal vannak felszerelve, amely az önállóságra nevelésüket, az önálló öltözködés, tisztálkodás elsajátítását szolgálják.

A csoportszobák közötti mobilfal kialakítása az egészséges életmódra nevelést segíti, a mindennapos testnevelések, mozgásfejlesztések, rossz idő esetén mozgásigényük kielégítésének színtere. Így tartjuk közös rendezvényeinket is. A Mikulást, a Karácsonyt, mulatunk Farsangkor, Gyermeknapon és Ballagáskor nagycsoportosaink itt búcsúznak el szeretett óvodájuktól.

A TÁMOP 3.3.8-12/2-2012-0080 azonosító számú, „Esélyegyenlőségi alapú fejlesztések megvalósítása a 2. sz. Napköziotthonos Óvodában Alsózsolcán” pályázati projekt keretében

1 750 000 forint értékben fejlesztőszoba kialakítása, új eszközök beszerzése történt. Továbbá 594 000 Ft értékben gazdagítottuk eszköztárunkat, olyan fejlesztő játékokkal, melyek az egyéni differenciált fejlesztést szolgálják tevékenységek központú, élményalapú pedagógiai rendszerünkben. Ezzel is a HH és HHH gyermekek esélyegyenlítő nevelését szolgálva.

Fenntartónk jóvoltából 2021-2022 évben óriási lehetőségünk adódott a fenntarthatóság terén. Óvoda épületünk teljes korszerűsítésen, felújításon esett át, így elmondhatjuk, hogy a kor elvárásainak megfelelően megújuló energiával egy energiatakarékos, napelemekkel, geotermikus fűtéssel ellátott, a csoportszobákban só fallal felszerelt épületben élhetjük mindennapjainkat, amelyek az egészségünk megóvása mellett a fenntarthatóságot, környezetünk védelmét és nem utolsósorban a takarékoskosságot is szolgálják.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Udvarunkon - amely a mindennapok levegőzését nyújtja-, óriási zöld övezetben játszhatnak gyermekeink. Mozgásfejlődésüket fejleszti az „Ovi-sportpálya”, amelyet a gyermekeinkkel boldogan használjuk mozgásigényük kielégítésére, fejlesztésére.

Az újrahasznosítás terén komposztáló edényt helyeztünk el, a levágott fű, a konyhai zöldhulladék komposztálása. Továbbá folyamatos feladatunknak tekintjük az udvarunk virágosítását, magaságysok kialakítását, gondozását, fólia sátrat állítottunk fel, amelyben csoportjaink zöldségeket termeszthetnek, gondozhatnak.

2024. év nyarán, szintén óriási fejlesztés valósulhatott meg, fenntartónk jóvoltából. Az óvodaudvar területén egy „Kresz-pálya” kialakítása történt, ahol a mindennapi levegőzés során játékos keretek között sajátíthatják el gyermekeink az alapvető közlekedési szabályokat, ezzel felkészítve őket a balesetveszélyek megismerésére és az önálló közlekedésük során a szabályok betartására, életük megóvására.

Személyi feltételek

Az óvoda dolgozói létszáma megfelelően biztosítaná az óvoda zavartalan működését, azonban már évek óta azzal a nehézséggel kell szembe néznünk, hogy nem jelentkezik a pályázatás ellenére sem szakképzett óvodapedagógus az üres álláshelyekre.

Az végzett óvodapedagógusok iskolai végzettsége a törvényi előírásoknak megfelelő. A helyettesítésükre felvett pedagógiai asszisztensek jelenleg végzik a főiskolai tanulmányaikat.

A nevelőtestületből 2 fő szakvizsgázott, 2 fő fejlesztőpedagógiát,

1 fő egészségfejlesztő-mentálhigiénét végzett, mely szakok szervesen kapcsolódnak a Helyi Pedagógiai Programunkhoz, annak hatékony és eredményes megvalósítását szolgálják.

2 fő 2016. évtől az Oktatási Hivatal megbízásával pedagógiai szakértői feladatokat lát el, tanfelügyelet, ill. minősítés területeken.

Továbbképzéseken szerzett szakmai tudásunk, kompetenciáink, az alábbi továbbképzések elvégzésével fejlődött:

Komplex prevenciós óvodai program 40 óras	1 fő
Komplex óvodai mozgásprogram 30 óras	1 fő
Minőségbiztosítási alapismeretek 30 óras	1 fő
Gyermekjáték és néptánc 30 óras	1 fő
Kedvesház pedagógia 30 óras	2 fő
Romológia 90 óras	2 fő
Szem a lélek tükre 30 óras	1 fő
Pszichológiai és pedagógiai diagnosztika 40 óras	1 fő
Alapfokú táncsoportvezetői 40 óras	1 fő

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Környezeti nevelési ismeretek 60 óras	1 fő
Bábjáték az óvodában 30 óras	1 fő
Számítógép és internet alapismeretek 55 óras	3 fő
Tanulási zavarok korai felismerése 30 óras	1 fő
Mozgásfejlesztés és prevenció 60 óras	1 fő
CHEF drogprevenció 30 óras	1 fő
Életvezetési ismeretek és készségek 120 óras	1 fő
Differenciált személyes bánásmód	3 fő
Differenciált képességfejlesztés	2 fő
Diszlexia prevenció a gyakorlatban	5 fő
Játékos angol	1 fő
Pályázatíró és projektmenedzsment	5 fő
Okoskocka	7 fő
Vizuális nevelés	2 fő
SNI gyermekek ellátása	2 fő
Tankötelezettség és beiskolázás	2 fő
Fejlesztőpedagógia 120 óras	2 fő
Kooperatív tréning 15 óra	6 fő
Tehetséggondozás 15 óra	6 fő
Konfliktuskezelés 15 óra	6 fő
Tanfelügyeleti szakértők felkészítése a pedagógus szakmai ellenőrzésre 30 óra	2 fő
Szakértők felkészítése a pedagógusminősítésre 30 óra	2 fő
Stresszkezelés 30 óra	6 fő
Ovi-Sport képzés	11 fő
Újszerű tartalmak a fenntarthatóságra nevelésben 30 óra	6 fő

A továbbképzésen szerzett ismeretek a mindennapi oktató- nevelő munkánkba hatékonyan beépülnek. Óvodánk nevelőtestülete elkötelezett a fenntarthatóságra nevelésben. Ennek elsődleges példája, hogy a Pedagógiai Programunkban, éves munkaterveinkben mindig is kiemelt célként fogalmazzuk meg a környezeti nevelés fontosságát, környezetünk megóvását, a tevékenységeinket mindig úgy tervezzük, hogy játékoskeretek között olyan tevékenységek közt szerezzenek újabb tapasztalatokat gyermekeink, amelyek formálják személyiségüket és az új ismeretek beépülnek a mindennapi életükbe. Ahhoz, hogy mindennapjainkat még tudatosabban tudjuk felépíteni minden óvodapedagógus elvégezte az **„Újszerű tartalmak a fenntarthatóságra nevelésben” 30 óras továbbképzést, ennek eredménye is hozzásegítette intézményünket, hogy „Zöld Óvoda címmel büszkélkedhetünk.**

A mindennapi munkánkat **3 fő pedagógiai asszisztens** segíti, akik hatékonyan vesznek részt a gyermekek egyéni fejlesztésében, magatartási problémákkal küzdő gyermekek terápiájában, **A pedagógiai munkánkat segítő dajkák** mindannyian dajkaképzőt végeztek, nélkülözhetetlen segítők az óvónők pedagógiai munkájának. Nemcsak az óvoda tisztán tartása, a fertőtlenítése, takarítása a szelektív hulladékgyűjtés a feladatuk, hanem bekapcsolódva a

mindennapi tevékenységekbe, az óvónők irányításával kiscsoportos foglalkozásokon hatékonyan segítenek gyermekeink fejlesztésében, ötleteikkel gazdagítják a rugalmas mindennapi tevékenységeket. Több éve szervezünk olyan pedagógiai napot, amelyen az egész alkalmazotti közösség részt vesz. Célunk, a szakmai fejlődés az ismeretek mélyítése mellett, nem utolsósorban személyiségfejlesztés, dolgozóink lelki védelme, a kiegészítő –kiegészítő jelenségek csökkentése.

Hiszen, „Harmonikusan nevelni csak harmonikus ember képes.”

A TÁMOP 3.3.8-12/2-2012-0080 azonosító számú, „Esélyegyenlőségi alapú fejlesztések megvalósítása a 2. sz. Napköziotthonos Óvodában Alsózsolcán” pályázati projekt keretében a teljes nevelőtestület a következő szakmai továbbképzéseken fejlesztette szakmai kompetenciáit a gyermekek esélyegyenlítő nevelésének szolgálatában:

- 3 napos képzés formájában: kooperatív tanulásszervezési eljárások az óvodában
- 3 napos képzés formájában: tehetséges gyermekek és fejlesztésük az óvodában
- 30 órás akkreditált képzés formájában: Stresszkezelés és Burnout prevenció

A teljes nevelőtestület és szülők részvételével:

- 3 napos képzés formájában: Konfliktuskezelés az óvodában

A képzés során megszerzett ismereteket beépítjük a helyi pedagógiai programunkba, mindennapi nevelő-fejlesztő munkánkba.

A pályázati programon belül adaptáltuk az Arnóti Napközi Otthonos Óvoda jó gyakorlatát: „Nem lehet elég korán kezdeni” – környezetvédelmi programot, melyet szintén beépítünk módosított helyi pedagógiai programunkba.

1. Az óvoda jövőképe

1.1. Óvodaképünk

1. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.
2. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere, személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában,

miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

3. Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

4. Az óvodai nevelésben alapelv, hogy a) a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi, b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

5. Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

6. A felekezeti, illetve egyházi óvodai nevelésben szükséges, hogy az intézmény teljes szellemisége biztosítsa a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban.

7. A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, a nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

8. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Partneri kapcsolatunkat a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi.

Óvodánk a környezetében élő családokból kikerülő gyerekek számára elsősorban a családi

nevelés kiegészítésére törekszik, de tudomásul kell venni, hogy a veszélyeztetett és halmozottan hátrányos helyzetű családok esetében hangsúlyosabbá válik az óvó, védő, ellátó, gondozó funkció és előtérbe kerül az egészségmegőrzés érdekében a prevenció. A funkció mellett nagy szerepet kap a szociális és nevelő - személyiségfejlesztő funkció is.

Első lépésként, a nevelési év elején a csoportok óvónői megismerik a családok szükségleteit, értékrendjét: a „Gyermek fejlődésének nyomon követése” az „OviKréta rendszerben dokumentum megnyitáskor rögzítve: anamnézis - kérdőív, családlátogatás, elbeszélgetés útján.

Nagy hangsúlyt fektetünk a szülői házzal való nyitottság folyamatában a mintaadásra. Azzal, hogy a szülő aktívan részt vesz – az egészségügyi szabályok betartásával – az óvoda életében mintát kap a pozitív nevelési módszerekhez. a környezettudatos magatartási normák betartásához.

Eközben mi sok olyan információhoz jutunk a gyermekről, otthoni környezetéről, mely segítséget jelent számunkra az egyéni fejlesztés során.

A családi házzal való kapcsolattartásunk során nagy hangsúlyt fektetünk a kölcsönös bizalom kiépítésére. A szülők merjenek bátran hozzánk fordulni problémáikkal, osszák meg velünk, gyermekeikkel kapcsolatos gondjaikat, örömeiket. Szakemberek bevonásával segítünk szociális, mentális gondjaik megoldásában.

A bizalom kiépítésének első lépése a befogadás ideje, mely az előjegyzés napjával kezdődik. A szülőnek és gyermekének már ekkor éreznie kell, hogy örömmel és szívesen várjuk őket és nyitottságunkkal meg kell őket győznünk arról, hogy gyermeke nálunk meleg, harmonikus, szeretetteljes légkörre talált.

A szülővel való kommunikációt a kedélyesség, szívéllyesség, empátia, megértő viselkedésünk jellemzi.

A család és az óvónők közötti kommunikáció összetevői: üzenetek, nap eleji és végi beszélgetések, családlátogatások.

A kommunikáció során nyert családi információkat bizalmasan kezeljük.

Nyitottságunk biztosítja az információáramlás zökkenőmentességét is, a szülőknek ismerniük kell hosszú és rövid távú céljainkat, csak így tud azonosulni az alábbi céljainkkal:

- Helyi Pedagógiai Programunk megismertetése a szülővel,

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

- A gyermekekkel kapcsolatos információk, fejlesztési feladatok
- Szeretetteljes, nyugodt, családi légkör megteremtésére törekszünk, ahol alapvető követelmény a kisgyermek megkülönböztetett figyelemben és szeretetben való részesítése
- Óvodánkban kiemelt helye van a családokkal történő együttműködésnek. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleit bevonjuk mindennapi óvodai életünkbe, aktív részvételre ösztönözzük Őket, partneri kapcsolatot tartunk fenn velük: családlátogatások, közösségi rendezvények (egészségnapok a védőnő és az orvos bevonásával, karácsonyi közös készülődés, anyák napja-évzáró, gyermeknap) szervezünk számukra, gyermekeik fejlődési mutatóit, fejlesztési tervét szükség szerint, legalább nevelési évenként két alkalommal egyeztetjük velük.
- Elvárás minden munkatársunkkal szemben a másság elfogadása, tisztelete, a nagyfokú tolerancia
- A gyerekek kíváncsiságára és érdeklődésére támaszkodva, nevelőmunkánk során a bizalom, és kivárás stratégiáját alkalmazzuk
- Elfogadjuk és tiszteletben tartjuk azt, hogy az óvodáskorú gyermekek alapvető tevékenysége a játék.
- Kiemelt figyelmet fordítunk az integrált nevelésre, az egyéni kompetenciák megfelelő alakítására, a környezeti nevelésre, környezettudatos magatartás megalapozására.
- Közös programokat szervezünk a Családsegítő szolgálat bevonásával – nevelési évenként minimum három alkalommal
- Nyitottak vagyunk a szülők visszajelzéseire, melyeket figyelembe veszünk a gyermekek nevelő-fejlesztő folyamatában.

Alapvető célkitűzéseink.

Szemléletformálás, környezettudatosságra nevelés, a fenntarthatóság nevelés, a fenntartható fejlődés elveinek érvényesítése a napi gyakorlatban.

Óvodásaink szüleinek bevonása az intézmény környezetvédelmi, valamint fenntarthatóságra nevelés tevékenységében.

A környezetkímélő magatartás legyen meghatározó erkölcsi alapelv egyéni és közösségi szinten egyaránt.

Legyen szempont az újrahasznosítás.

- Az óvodásoknak váljon igényükké a közvetlen környezetük értékeinek megőrzése.
- A környezetvédelmi tevékenység folyamatos továbbfejlesztése, a tervezett feladatok esetében a megjelölt határidők betartása.
- Tiszteljék a természetet, érezzék a felelősségüket a környezeti károk megelőzésében.
- A fenntarthatóság pedagógiájában a környezettudatos gondolkodás, életmód kialakítása, elmélyítése, együttműködve a szülői házzal, társadalmi, helyi szervezetekkel.

1.2. Gyermekképünk:

1. Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

2. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások – beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is – együttesen határozzák meg. E tényezők hatásainak következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Aki környezetében jól tájékozódó érdeklődő, kiegyensúlyozott önmagát értékelni tudó és másokat elfogadó együttműködő.

Aki félti, óvja környezetét, Olyan gyermek, aki tud szeretni, boldogan fedezi fel, csodálkozik rá a körülötte lévő világra.

*„Engem ne emeljen a magasba senki,
ha nem tud addig tartani,*

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

*míg tényleg megnövök.
Guggoljon ide mellém,
ki nem csak hallani,
de érteni akar,
hogy közel legyen a szívdobogásunk.”
(Birtalan Ferenc)*

2. Az óvodai nevelésünk alapelvei

- A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezi,
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatását.
- *Nevelési céljaink és az alapelvek figyelembevételével programunk sajátosságai:*
 - Individualizálva szocializál
 - Biztosítja a feltételrendszert, a tevékenységi formák színtereit, komplexitását, a szabad játékot és az óvodapedagógus által felajánlott tevékenységek választási lehetőségeit. Ez a rendszer szintetizálja a szervezeti kereteket és integrálja a fejlesztés tartalmát, melybe komplex módon épül be a „Nem lehet elég korán kezdeni” környezetvédelmi program.

Individualizálva szocializál

Individualizál:

- egyéni szükségletekre épít,
- szükségleteket fejleszt (differentiáltan),
- a személyiség sokszínűségét tolerálja,
- az eltérő szükségleteket felismerve, egyénre szóló fejlesztést végez,
- a gyermekek személyiségének alapos megismerésével indul ki,
- az erősségekre épít,
- a fejlődést differentiáltan értékeli,
- segíti a cigány nemzetiségi gyermekek identitástudat kialakítását és fejlesztését.

Szocializál:

- az egyéni fejlettségből kiindulva megteremti a szocializáció optimális feltételeit,
- tudatosan alakítja a szociális viszonyokat együttműködések,
- ápolja és fejleszti a cigány nemzetiségi életmódhoz kötődő szokásokat és hagyományokat.

Az individualizálás lehetőségei, elvei óvodánkban

Az individualizáló nevelés, fejlesztés olyan pedagógiai megközelítés, amely figyelembe veszi mindazt, amit a gyermekek egyéni különbségként hoznak magukkal.

Az individualizálás a gyermekek közötti különbségek felismerésére épül és áthatja az egész óvodai életet, annak minden tevékenységét.

Minden gyermeket figyelembe vesz a maga fejlődési szintjén.

A gyermekek ismeretében egyéni célokat tűzünk ki az egyéni erősségek és igények méltánylásával. Hiszen az azonos korú gyermekek között is jelentős fejlődésbeli különbségek vannak.

Ez megnyilvánulhat:

- a gyermekek eltérő biológiai szükségleteiben (mikor éhes, szomjas, mennyit eszik stb.),
- adottságaikban,
- sajátos nevelési igényükben,
- tapasztalataikban,
- a mozgásigényükben,
- a szociabilitásban,
- az érdeklődésben, egyéni élményekben,
- az énképben, a tanulás stílusában, a kontaktusteremtésben.

Az óvodapedagógusoknak jól kell ismerniük a fejlődési tendenciákat.

Az individualizálás elvei:

- A gyermek személyiségének megismerése az óvodába lépéstől kezdve – képességek, erősségek, fejlesztési területek, feladatok regisztrálása, („Gyermekek fejlődését

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

nyomon követési rendszere”).

- A személyes kontaktus biztosítása a tevékenységekben az óvodapedagógusok és a gyermek között.
- A gyermekekkel való beszélgetések
A személyesség mélységéig eljutó beszélgetés, amelyek főszereplője a gyermek.
- A gyermekek eltérő testi - lelki szükségleteinek figyelembevétele:
 - a gyermekek élményvilágának tapasztalati körének és információinak megismerése,
 - érdeklődési körének adottságának, temperamentumának megismerése,
 - kedvenc időtöltésének, játékának megismerése
 - az eltérő időpontban jelentkező mozgásigény folyamatos kielégítése (állandó mozgástérrel),
- Az igény szerinti szeparáció lehetőségeinek biztosítása a helyszín berendezésével,
- A személyiség tiszteletben tartása a gyermekek munkáinak személyes tárgyainak tárolásában,
- A gyermekekre vonatkozó információ bizalmas kezelése.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

1. Az óvoda nevelésünk célja

- A 3-7 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztése, érdeklődő, nyitott, érzelmileg gazdag, másikat elfogadó, együttműködésre képes gyerekek nevelése
- Sokoldalú képességfejlesztés során, játékos tevékenység közben, környezetre figyelő, védő életvitel elsajátítása, valamint a környezethez való pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- Sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakítása, az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzésére
- Megóvni a gyerekeket a kor káros, a családok életébe is betörő negatív ingerhatásoktól: mozgásszegény életmód, helytelen táplálkozás, környezetet károsító hatásoktól.
- A hátrányos helyzetű gyerekek esetében fokozottabban érvényre juttatni az óvoda óvó – védő, szociális funkcióját,
- Élmény és tevékenységközpontú játékos tevékenységeken keresztül komplex készség, képesség fejlesztésén keresztül a gyermekek kulcskompetenciáinak kialakítása, megalapozása.

4. Általános nevelési feladataink

- A helyi pedagógiai programunk alapvető feladatának tekinti a személyiség dimenziók harmonikus fejlesztését, a gyermekek erősségeinek /tehetségigéretük/ és esetleges hátrányainak feltárását.
- A személyiségértékek, tulajdonságok, képességek közül, az egyoldalú fejlesztés elkerülésével, kiemelten alapozzuk meg az alábbiakat:
 - a személyiség autonómiáját, pozitív énképét, önértékesítő képességét,
 - a saját szükségletek kifejezésének képességét,
 - az érzelmi gazdagságot,
 - a kulturált magatartás szokásait,

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

- az önfejlesztő magatartást,
 - a másság tolerálását,
 - a társakkal való együttműködést,
 - az ön és társértékelésüket,
 - a döntés, a választás, a rugalmas gondolkodás, a kreativitás képességét,
 - természeti, környezetvédelmi technikák elsajátítása,
 - a művészetek, a természeti, társadalmi környezetük iránti érzékenységüket.
 - Szemléletformálás, környezettudatosságra nevelés, a fenntarthatóság nevelés, a fenntartható fejlődés elveinek érvényesítése a napi gyakorlatban.
 - A környezetkímélő magatartás legyen meghatározó erkölcsi alapelv egyéni és közösségi szinten egyaránt.
 - Legyen szempont az újrahasznosítás.
 - Az óvodásoknak váljon igényükké a közvetlen környezetük értékeinek megőrzése.
Tiszteljék a természetet, érezzék a felelősségüket a környezeti károk megelőzésében.
 - A fenntarthatóság pedagógiájában a környezettudatos gondolkodás, életmód kialakítása,
- A tevékenységeivel és a gyermeki szabadság biztosításával támogatjuk a szocializáció szempontjából fontos szokásokat, magatartásokat:
 - a kompromisszumok, konszenzusok és az önérvényesítés stratégiáinak megtanulását,
 - a kontaktuskeresést, a kommunikálás és társalgás technikáinak elsajátítását,
 - a társas konfliktusokban kevés felnőtt segítséggel a megoldások keresését,
 - az önszabályozás, az önkontroll alakulását,
 - a közös tevékenységekben az igényeknek, elképzeléseknek megfelelő szervezési teendők felvállalását,
 - a gyermekek játékszükségletének kielégítését, az önkifejezés és az együttműködés kiteljesedését,
 - a cigány nemzetiségi identitástudat kialakulását és fejlesztését.

I. Boldogságprogram óvodánkban

Óvodánk a 2017/18-as nevelési évben pályázott a Boldog Óvoda címére. A Jobb Veled a Világ Alapítvány által működtetett Boldogság Intézet nyílt pályázatot hirdetett magyarországi és határon túli nevelési-oktatási intézmények számára „Boldog Óvoda” és „Örökös Boldog Óvoda” cím elnyerésére. „A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az óvodás korosztály számára.” A Boldogságórák csökkentik a gyerekek szorongását, miközben erősíti önbizalmukat. Így nem csak kiegyensúlyozottabbá válnak a gyerekek, de az óvodában is jobban teljesítenek. A pályázat egyik feltétele, hogy az óvoda legalább egy csoport bevonásával igazoltan tartson legalább egy Boldogságórát, és a program fenntartását a következő tanévben is vállalja. A 2017/18-as tanévben iskolánk 3 csoport csatlakozott a programhoz. A következő tanévtől valamennyi csoport résztvevője lesz a programnak. A sikeres pályázat mási feltétele a Boldogságprogram/Boldog Óvoda program megjelenítése az óvoda pedagógiai programjában.

II. Boldogságprogram és a Pedagógiai Program

Óvodánk pedagógiai és nevelési céljai, a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink összecsengenek a boldogságprogramban megfogalmazott célokkal: „A Boldogságórák célja nem az, hogy problémamentes életmodellt állítson a fiatalok elé, hanem, hogy vezérfonalat adjon nekik, hogy könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, képesek legyenek megbirkózni a problémákkal, valamint a testi-lelki egészségmegtartás tényezőinek tanulmányozására adjon lehetőséget.” Céljaink: tolerancia: egymás elfogadása, a közösségi lét, szolidaritás– az önismeret fejlesztése– a nyitottság, a kíváncsiság, a játék és az öröm jogának biztosítása– a problémamegoldás képességének kifejlesztése– az egymás iránti segítőkészség, tisztelet, együttérzés élményével való gazdagodás a– mindennapi gyakorlatokban

- olyan személyiségjegyek megalapozása, amelyek segítségével sokoldalú, önmegvalósító emberekké válnak, akik érzékenyek, segítőkészek és nyitottak a környezetükre*
- a vitakészség fejlesztése, a vitakultúra elemeinek folyamatos alkalmazása– minél szélesebb körű önkifejezési lehetőségek biztosítása*
- a közösségi élet és társadalmi szerepek megismertetése*
- a testi-lelki harmonia megteremtésére nevelés a harmonikus élet értéként való tiszteletére nevelés*

- *emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése, pozitív töltésű életmód kialakítása*
- *az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének kialakítása*
- *az alapvető erkölcsi értékek megismerése, felismerése, tudatosítása.*

III. A Boldogságórák

A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit. Az egyes témakörök sorrendben:

- 1. Boldogságfokozó hála*
- 2. Optimizmus gyakorlása*
- 3. Kapcsolatok ápolása*
- 4. Boldogító jócselekedetek*
- 5. Célok kitűzése és elérése*
- 6. Megküzdési stratégiák*
- 7. Apró örömek élvezete*
- 8. Megbocsátás*
- 9. Testmozgás*
- 10. Fenntartható boldogság*

Minden csoport havonta legalább egy boldogságórát tart, ahol feldolgozza az adott témát. ha lehetőség van rá, a téma anyagát folyamatosan, több tevékenységen keresztül javasolt feldolgozni.

A témák feldolgozásánál az óvodára jellemző tanulásszervezési eljárásokat alkalmazzuk. Az óvodai munkatervben feltüntetjük a Boldog Óvoda Program felelőseit, a program és az ezzel kapcsolatos módszertani megbeszélések a munkaközösség munkatervében is megjelenik.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

- Az értelmi fejlődésben a gyermekek eltérő tapasztalataira, egyéni és közös élményeire, érdeklődésükre és kíváncsiságukra építve: a cselekvés, tevékenység, - a beszéd és a – gondolkodás egységét biztosítva fontosnak tartjuk:
 - az utánzásra épülő tanúlással együtt a felfedezéseket, a próbálkozásokat, az élethelyzetekben, tevékenységekben történő felismeréseket, a pszichikus funkciók intenzív fejlődését,
 - a gyermekek fejlesztésében integrált keretek között biztosítjuk a spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését,
 - a természet, az élőlények szeretetét és védelmét,
 - Az óvodásoknak váljon igényükké a közvetlen környezetük értékeinek megőrzése.
 - az írott nyelv és a jelzések iránti érdeklődést.
- Kiemelten fontosnak tekintjük az egészséges testi és lelki fejlődést, az egészséges életmód szokásainak alakítását, a szükségletek és a mozgásigény kielégítését, az egészség óvását, védelését az esetleges hátrányok korrekcióját, a gyermekek környezet tudatos nevelését.

Feladataink magas színvonalú megvalósítását szolgálják a pályázati projekt során megszerzett, bővített szakmai kompetenciáink:

- Környezetvédelmi nevelés,
- Fenntarthatóságra nevelés,
- Erőszak és konfliktuskezelés
- Hatékony gyermekmegismerés
- Kooperatív tanulásszervezés
- Óvoda-iskola átmenet

Az óvodai nevelés feladata a gyermekek testi és lelki szükségletek kielégítése, annak érdekében, hogy ennek a feladatnak eleget tegyünk, óvodánkban kiemelt szerepet szánunk:

- az egészséges életmódra alakításnak,
- az érzelmi, erkölcsi értékorientált nevelés és a szocializáció biztosítása,

- az anyanyelvi, - értelmi fejlesztés, és nevelés megvalósításának.

4.1. Egészséges életmód alakítása

A hármas feladatrendszer közül az „Egészséges életmód alakítása” az egyik legfontosabbat érvényesíti, vagyis az egészséges testi – lelki fejlődést a fizikai állapot védelmét, az életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;

Az óvodai egészségnevelés szerepe a családban megvalósuló egészségvédelem kiegészítése, továbbfejlesztése és szükség esetén annak korrekciója. Ezért ez irányú munkánk elképzelhetetlen a családok bevonása, együttműködése nélkül.

Évek óta folyamatosan beépül nevelési rendszerünkbe a családok „Egészségnevelési programja” a védőnő és az óvoda orvosának bevonásával, mely keretében egészségnevelési témákban szervezünk tájékoztató előadásokat a szülők számára. Ezeken az előadásokon részletesen, szemléletesen ismertetjük óvodánk egészséges életmódra nevelési feladatait, továbbá segítséget kezdeményezünk a felmerült hiányosságok, problémák megoldásába, bevonva a Családsegítő Szolgálatot.

A gyerekek óvodába lépése előtt családlátogatások alkalmával tájékozódunk az otthoni szokások felől, amely terén nagy eltérések tapasztalhatóak az egyes családok között. A befogadás alkalmait pedig felhasználjuk az óvoda szokásrendszerének megismertetésére.

A befogadás idején megismertetjük a gyerekekkel a mosdó használatát, a testápolási tevékenységek helyes sorrendjét. Tapasztalatunk szerint egyre több családnál az alapvető testápolásra sincs lehetőségük, így mintakövetésre családjuk körében nincs módjuk. Ezért ezekben az esetekben feladatunk a tárgyak használatának megismertetése. Aprólékosan tervezünk hónapról hónapra, időt hagyunk a szokások beépülésére. Három év áll rendelkezésünkre, hogy belső igényükké váljon az ápoltsági megjelenés.

A helyes étkezési szokások kialakításában partnerünk a konyha. Élelmezésvezetőnk változatos, egészséges az óvodás gyermekeknek megfelelő étrendet állít össze. Feladatunk az,

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

hogy különösen azokkal a gyerekekkel, akik szegényes, egyoldalú táplálkozási szokásokkal rendelkező családokból jönnek, megismertessünk egészséges ételféleségeket. A megfelelő családi környezetből érkező gyermekeknél gyakori a napközbeni "nassolás", ami rossz étvágyhoz vezet. Ezeket a szülőket igyekszünk meggyőzni ennek helytelenségéről. Fontos, hogy óvodásaink a nap folyamán mindig elegendő folyadékot fogyasszanak, ezért napközben a csoportszobákban poharak és friss víz áll a gyerekek rendelkezésére.

Óvodába érkezéskor a gyerekek átöltöznek benti ruháikba, majd levegőzésnél az udvari játszó ruhába. Fokozatosan szoktatjuk őket az önálló öltözködésre és, hogy ruhadarabjaikat a megfelelő helyre tegyék. Figyelünk arra, hogy a gyerekek öltözködése is biztosítsa komfortérzetüket. (réteges öltözködés, megfelelő számú váltóruha)

Óvodánkba gondoskodunk arról, hogy minden gyermek alvás igényének megfelelő időtartamban pihenessen, valamint, hogy kiszellőztetett csoportokban, kényelmes hálóruhákban, kellemes, nyugodt környezetben teljék a pihenőidő. A pihenőidő előtt minden esetben a szellőztetés után, bekapcsoljuk a só falban található só porlasztó készüléket, ami a levegőt tisztítja. A nem alvó nagy- és középső csoportosaink, míg társaik alszanak, a mese és rövid pihenő után csendben tevékenykedhetnek. Lehetőséget adunk a gyerekeknek arra, hogy nem csak az udvaron, hanem a csoportszobában is kielégíthessék mozgásigényüket. Az öltözőfolyosó bevonásával használhatják az ugráló labdát, a labdákat.

Az időjárásnak megfelelően minden nap mozgunk, játszunk a szabadban is. Elsősorban a nagymozgás gyakorlására fektetünk hangsúlyt. A városon belül gyakran sétálunk messzebbre (határ, rét, Sajó-part). Mivel óvodánk főút mellett helyezkedik el, ezért fagyalból és fűzből védősávot telepítettünk, s telepítünk a kerítés mellé. Továbbá rendszeresen pótoljuk az elöregedett gyepterületet. Nyáron gondoskodunk az udvar és a homokozó locsolásáról, hogy gyermekeink ne a "port nyeljék". A „Kresz-pályán” ahol a mindennapi levegőzés során játékos keretek között sajátíthatják el gyermekeink az alapvető közlekedési szabályokat, ezzel felkészítve őket a balesetveszélyek megismerésére és az önálló közlekedésük során a szabályok betartására, életük megóvására. Az „Ovi- Sportpálya pedig a különböző labdajátékok, ügyességi játékok gyakorlására ad lehetőséget, nagyfokú mozgásigényük kielégítése mellett.

Törekszünk arra, hogy udvarunk esztétikai szépséget is nyújtson. A régi, elhasználódott játékokat folyamatosan korszerű mozgásfejlesztő játékeszközökre cseréljük ki. Kiemelten fontosnak tartjuk az egészséges életmódra nevelést, mivel mai világunkban már

mindennaposak az egészségre káros hatások: környezeti- és légszennyezettség. A tárgyi jellegű veszélyek mellett ott leselkednek a lelki, pszichés jellegű stressz hatások is, és ezek az egyre jobban elszegényedő családokban – az egészségtelen életmód, életvitel következtében – reális veszélyt hordoznak magukban. Egészségvédelmi programunkban első helyen áll a mozgás, a szabadban történő túrázás valamint a szív védelmével kapcsolatos tapasztalatszerzés.

Arra törekszünk, hogy tevékenységeink ne legyenek megterhelőek a gyerekek számára, hanem áthassa egész óvodai életünket és beépüljön a különböző nevelési területek tevékenységeibe.

Ezek alapján Feladataink közé tartozik:

- a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges, balesetmentes környezet és eszközrendszer biztosítása,
- a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek mozgásigényének kielégítése, a mozgás megszerettetése,
- a testi képességek fejlődésének elősegítése,
- a gyermekek egészségének védelme, edzése
- az egészséges életmód szokásainak megalapozása, választási lehetőségek megismertetése, hogy az egészséget kevésbé károsító lehetőséget válasszák.
- prevenció és korrekció testi fejlesztés, szükség esetén speciális szakember közreműködésével.
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- Ha szükséges megfelelő szakemberek bevonásával a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátása életvezetési tanácsok nyújtása.
- kiemelt feladatunk a halmozottan hátrányos helyzetű családokból érkező gyerekek

esetében a fent említett feladatok fokozott érvényesítése,

- a családok folyamatos, konstruktív bevonása a gyermekek egészséges életmódra nevelésében.

4.2. Az érzelmi, erkölcsi értékorientált közösségi nevelés és szocializáció

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodánkban érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör veszi körül.

Mindezért szükséges, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érijék, legfontosabb az óvodapedagógus szerepe, a minta nyújtása, segítségadás, elfogadás.

A közösségi nevelés során alakul a gyerekek magatartása, változnak szokásaik. A családi szocializációra építve a *mi feladatunk* ezt folytatni, a szocializáció szempontjából különös jelentőségű élmények nyújtásával, az ehhez kapcsolódó tevékenységeket gyakorolni. Különösen fontos a szegényes tárgyi, fizikai, ingerszegény környezetből bekerülő hátrányos helyzetű gyerekeknél a tartós, stabil, szeretetteljes kapcsolat kiépítése.

Óvodánkban belül nagy hangsúlyt fektetünk a pozitív attitűdű, befogadó klíma alakítására is, mert hisszük és valljuk, hogy a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaiból fakadóan érzelmi vezéreltségűek, éppen ezért nem mindegy, hogy milyen érzelmi hatások érik őket az óvodában. Elengedhetetlen, hogy ebben az időszakban örömteli, kellemes hatások érijék a gyerekeket és szüleiket.

Az óvodába történő befogadás elvei:

- Az óvoda figyelemmel van arra, hogy a szülőtől való elválás nehézségeit nem tudja teljesen kiküszöbölni. Ennek a nehézségnek a megjelenése törvényszerű, és a gyermek önállósági törekvésének a kielégítését szolgálja.
- A befogadási időszak folyamatos és fokozatos (befogadási terv).

Az óvodába lépés pillanatát minden esetben megelőzi az óvónők családlátogatása, amikor az otthonukban először találkoznak a gyermekekkel. Minden esetben egy kis meglepetést

visznek magukkal az óvónők. Azért tartjuk fontosnak és jelentősnek ezeket az alkalmakat, mert az első óvodai napok alkalmával az óvónő, a gyermek és a szülő már ismerősként üdvözölheti egymást. Családlátogatásaink során elmondjuk a szülőknek, hogy gyermekük befogadási folyamatát megkönnyítheti azzal, hogy bekapcsolódnak a csoport életébe. Ennek érdekében házirendünket is átalakítottuk, mert megértettük, hogy nyitottabbaknak kell lennünk, ha valóban nevelőpartneri viszonyba szeretnénk kerülni a szülőkkel. Csak ezzel a szemlélettel tudunk érvényt szerezni a pozitív irányú óvónői modell hatásnak. Így tudunk példát mutatni egymás megbecsülésére, elfogadására, szeretetére.

A szocializáció szempontjából különösen fontosnak tartjuk, hogy sok olyan közös tevékenységet szervezzünk, ami közös élményekre épül. A gyermekek nagy részének kevés lehetősége adódik az ebben az életkorban oly szükséges változatos tartalmú mozgásra, a lakó- és életkörüzetüktől távolabbi kultúr - és természeti környezet megismerése. Ezek szervezésekor odafigyelünk arra, hogy a tevékenységek jellege az utak hossza és időtartama összefüggjön a gyerekek életkorával és a csoport sajátosságaival. A szervezéskor és a lebonyolításakor ügyelünk arra, hogy egy – egy közös tevékenységhez, pozitív érzelem társuljon, mert csak így tudnak a gyerekek azonosulni az általunk elfogadott magatartásformával.

Vannak nehezebben szocializálható gyermekeink is. Egyre több pszichés problémával találjuk magunkat szembe, s ezek megoldásához új ismeretekre van szükség.

Óvodánkban hosszú évek óta a folyamatos, rugalmas napirendet választottuk, mert rájöttünk, hogy a mindent egyszerre, egyformán végzése nem kedvez a kiegyensúlyozott, nyugodt légkörnek. A feszültségoldás, a társas kapcsolatok kedvező alakulása miatt is jó döntésnek bizonyult.

- Feladatunk olyan óvodai légkör megteremtése, ahol jó érzi magát szülő, gyermek és óvodai dolgozó, az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
- Mintát nyújtunk a különbözőségek elfogadására.
- Elősegítjük a gyerekek között létrejövő kapcsolatok, barátságok, kisebb csoportok kialakulását az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek kibontakozását.
- A csoportok szabályrendszerének kialakításában, a közösen meghatározott szabályok

betartásában, ennek értékelésébe kiemelt hangsúllyal vonjuk be a gyermekeket.

- A gyermekeinkben megalapozzuk, hogy tisztelje, védje és becsülje a természetben és emberi környezetben megmutatkozó jót és szépet.
- Óvodánk hagyományápolási rendszerével komplex lehetőséget biztosítunk és viselkedési mintát közvetítünk. Megalapozzuk a gyermekek érzelmi, esztétikai és morális biztonságát: karácsony, farsang, gyermeknap, anyák napja, évzáró, környezetvédelmi napok.
- A gyermekek ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz kötődés alapja.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére
- Olyan szociális magatartási szokásokat alakítunk ki, amelyek megfelelnek a társadalom elvárásának.
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

4.3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés nem szűkül le egyetlen nevelési területre sem, hanem jelen van óvodai nevelésünk egészében, a gyermek óvodába lépésének pillanatától, egészen hazameneteléig. Nem ritka, hogy úgy kerülnek be a gyerekek 3 – 4 évesen az óvodába, hogy nem artikulálnak tisztán, szinte azt is mondhatom, hogy itt tanulnak meg beszélni. Szókincsük szegényes, néhány szóból áll, mondatokban, összefüggően nem tudnak beszélni.

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében, a teljes óvodai életben megvalósítandó feladat

- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikációkülönböző formáinak alakítása –beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel, az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére-szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére figyelmet fordítunk.
- Feladatunk építeni a gyermekek természetes érdeklődésére és kíváncsiságára, s olyan helyzeteket teremteni, amikor cselekvés közben minél több érzékszerv bevonásával szerzik ismereteiket és tapasztalataikat. Kiemelt feladatunk a gyermekek számára változatos, színes, örömteli élmény nyújtása, mely során gazdagodik, színesedik szókészletük. Továbbá, mintaadó, beszéltető óvodai környezet folyamatos fenntartása.
- Törekszünk arra, hogy a mindennapi nevelőmunkánkban érvényesüljön az óvodapedagógus modell szerepe. **Fontos, hogy a gyerekek az óvodában mintát kapjanak a helyes és szép beszédre.**
- Rendszeresen biztosítani mozgásos játék lehetőségeket, melyben fejlődik a gyermekek térészlelése harmonikus mozgása.
- A gyermekek tevékenységei, tapasztalatszerzései során feladatunk fejleszteni értelmi képességeiket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás).

Az anyanyelvi nevelés fejlesztésének – hasonlóan a többi nevelési területéhez – feltétele a kapkodásmentes, nyugodt, családi csoport légkör. Csak ilyen környezetben nyílnak meg a gyerekek és lesz kedvük beszélni.

Az anyanyelvi neveléssel kapcsolatos feladataink

- A felnőttek beszéde legyen mindig minta a gyermekek számára.
- Mondatszerkesztésünk legyen egyszerű, követhető, ugyanakkor változatos.
- Kiemelt feladatunk a gyermekek számára változatos, színes, örömteli élmény nyújtása, mely során gazdagodik, színesedik szókészletük. Továbbá, mintaadó, beszéltető óvodai környezet folyamatos fenntartása.

- Változatos tanulás szervezési eljárások alkalmazása: drámajátékok, kooperatív tanulásszervezés, kirándulások, kísérletek, terepjárások.
- Szoros kapcsolat tartása a logopédussal, s munkájának segítése azzal, hogy odafigyelünk a beszédhibás gyerekek hangképzésére, s a szakember útmutatásai szerint járunk el velük.
- Törekednünk kell arra, hogy nagycsoport végére minden gyermek tisztán, érthetően beszéljen. Hiszen az írás – olvasás megtanulásának mindez alapvető feltétele.
- Anyanyelvi játékok alkalmazásával elősegítene a gyermekek beszéd – és kifejező készségének a fejlődését.
- Az óvónő feladata, hogy ez érdekes legyen, s az életkori sajátosságokat figyelembe vegye.
- Tájékoztatni a szülőket az otthoni fejlesztés lehetőségeiről, segíteni azzal, hogy a fejlesztő játékok gyűjteményét átadjuk nekik.
- Az anyanyelvi játékok az egész óvodai napunkat átszövi, beépítjük a különböző nevelési területek feladatai közé, az óvónő feladata, hogy érdekes legyen.

Milyen játékokkal segíthetjük a gyerekek anyanyelvi fejlesztését?

3 – 4 éves korban játékos, mozgásos légzésgyakorlatokkal, beszédszerveket ügyesítő- és hangutánzó gyakorlatokkal kezdjük, amit egész évben folyamatosan napi rendszerességgel végzünk. 5 – 6 – 7 éves korban ezek kibővíülhetnek a hallást, beszédhallást fejlesztő játékos – mozgásos gyakorlatokkal.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- A gyerekek aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket, elbeszélésük folyamatos, de gyakran még nem követik a történések logikai, időbeli sorrendjét.
- Nyugodtan és figyelmesen tudják végighallgatni az óvónőt, és türelmesek társaik megnyilatkozásával szemben.
- Ismerik testrészeik nevét, használják a névutókat, névmásokat.
- Tisztán ejtenek minden hangot.
- Képesek önálló történetek elmondására.

5. Az óvodai nevelés tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai

5.1. Játék:

A gyermek legfontosabb tevékenységének a játékot tekintjük, hangsúlyozva a játék önkéntességét, a gyermek önállóságát, kezdeményezését, aktivitását és nem utolsósorban azt, hogy a játék örömforrás a gyermek számára. A kisgyermek első valódi játszótársa az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását. 4. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Helyi Óvodai pedagógiai programunkban a játékot kiemelt gondossággal szervezzük. A kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze, a gyermek elemi, pszichikus szükséglete. Integráló tevékenység, amelyet végig kísér a tanulás és a munka néhány jellemzője.

A gyermek a játékban számtalan információt ad önmagáról, belső világáról, kellemes és kellemetlen élményeiről. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában taglalja. Itt alakulnak társas kapcsolatai, gazdagodnak szociális érzelmei, a világról szerzett tapasztalatai, ismeretei.

A játék során:

- tapasztalatokat, ismereteket szereznek környezetükről,
- fejlődnek képességeik,
- alakulnak társas kapcsolataik,
- fejlődik beszédképességük,
- lehetőségünk nyílik a gyermek alapos megismerésére.

Az óvodánkba járó gyermekek nagy része olyan családokból érkezik, ahol a játék kultúra megteremtése nem tudatos. Csekély számú és az óvodás gyermek életkori sajátosságainak nem megfelelő játék eszközzel rendelkeznek.

A kevés inger hatására játék témáik szegényesek, beszédképességük az átlagostól elmarad. Örömről vannak olyan gyermekek is, akik jó vagy kiemelkedően jó otthoni környezetből érkeznek, messzemenően biztosítják a gyermek, játék által történő fejlődését.

Feladataink:

Megfelelő idő és hely biztosítása:

A játékhoz megfelelő helyet, esztétikus és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokat, eszközöket játékszereket biztosítunk.

Legfontosabb feladatunk a **nyugodt légkör** megteremtése, a **megfelelő idő, élményszerzési lehetőség** biztosítása a játékhoz. A folyamatos napirend bevezetésével elértük, hogy csoportjainkban nem törik meg a játékidő.

Érkezésüktől, levegőzésig folyamatosan tevékenykedhetnek a csoportokban. A gyerekek csak egy – két asztalnál tízóraiznak, illetve uzsonnáznak, így csoportszoba csaknem teljes egészében játékok rendelkezésére áll. A csoportszoba berendezésénél figyelembe vesszük az adott csoport életkorát, a nemek megoszlását, illetve az éppen aktuális játék témákat. Igyekszünk kuckókat létrehozni, ahová “elvonulhatnak” a gyerekek. Lehetőséget adunk már kiscsoporttól kezdve a csoportszoba átrendezésére, de a nagymozgásos játékok igazi színtere az udvar. A mozgásos játékokra az öltöző bevonásával bent is adunk lehetőséget.

A játékhoz szükséges eszközök biztosítása:

A készen kapható játékszereknél figyelembe vesszük, hogy esztétikusak, tisztíthatóak és veszélytelenek legyenek. Szem előtt tartjuk az adott korcsoport életkorát és összetételét. Kisebbeknek nagyobb méretű autót, babát, kirakót, nagyobbaknak kisebb méretű eszközöket, hajás és öltöztethető babákat, bonyolultabb puzzleket, társasjátékokat biztosítunk.

Sok – sok fejlesztő játékot készítünk, melyeket külön polcon, a gyermekek számára elérhető helyen tartunk.

A drámajátékokhoz biztosítjuk a megfelelő eszközöket, melyek lehetnek készen vásároltak, a gyerekek és óvodapedagógus által készítettek, illetve egyéb helyről beszerzettek.

Miután egy gyermek számára eszköz lehet bármilyen eszköz, ezért teret adunk a gyermeki fantáziának és megadjuk a lehetőségét annak, hogy az általuk gyűjtött kincsekkel játszhassanak (pl. gyakorló – szerepjátékot, barkácsoljanak). A tavaszi – nyári udvari élethez, amikor is több időt töltünk a szabadban, itt is biztosítjuk a szerepjátékhoz szükséges eszközöket (szőnyeg, edények, babák, dömper, homokozó játékok...).

Az egyéni élményeken túl, közös élményekből szerzett gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása a játék fejlesztése érdekében:

Óvodásaink játék témája leginkább a közvetlen környezetükben átélt élményeiket tükrözi. Gyakran játsszák el a televízióban látottakat. *Miután a családok csak ritkán mennek kirándulni és a gyerekekkel közösen utazni, feladatunk, hogy olyan élmény- és ismeretszerző kirándulásokra vigyük a gyerekeket, amelyek játék témáikat is bővíti.* A továbbiakban feladata minden óvónőnek, hogy csoportjával bátran kezdeményezzen egyéni kirándulásokat, élményt nyújtó tapasztalatszerző tevékenységeket, az őket éppen érdeklő, aktuális témákban.

Az óvodapedagógus feladatai az egyéni eltérések tolerálása, konfliktusok megoldása érdekében a játékban:

- a gyermekek jelzéseinek, viselkedésének megfigyelése, az információk értékelése,
- az egyéni érdeklődésnek megfelelő játékfeltételek megteremtése,
- az egyéni szándékok, elképzelések támogatása,
- konfliktushelyzetekben az egyén bevonása a megoldásba, a szabályalkotásba,
- az egyének eltérő szociális szükségleteinek kielégítése,
- egyénekre irányuló kommunikáció,
- a gyermekek érzelmi kötődéseinek erősítése, formálása,
- közvetlen segítségadás a társtalan, nehezen beilleszkedő gyermekek esetében.

Gyakorlójáték

Feladatunk a gyakorlójáték során biztosítani a mozgásteret, a játékszereket, az anyagokat.

Figyelünk arra, hogy a mozgásos, verbális gyakorlójáték ne zavarja a játszó gyermeket.

Annak érdekében, hogy kiküszöböljük az életkori sajátosságból fakadó konfliktusokat, a kiscsoportos gyermekeknél sok azonos játékról gondoskodunk. Megismertetjük őket a játékok használatával, ötletekkel segítjük tovább a játék lendületét. Tudatosan törekszünk arra, hogy már kiscsoportban úgy válogassuk össze a játékokat, hogy minden érzékszervüket bevonjuk a tapasztalatszerzésbe. Tapogathatják, rakosgathatják őket, ismerkedhetnek felületükkel, színükkel, formájukkal, nagyságukkal. Ezen játékfajta gyakorlása közben már ebben az időszakban alkalmuk nyílik matematikai tapasztalatszerzésre. A mozgásos gyakorlójáték közben fejlődik testsémájuk, verbális gyakorlójáték során pedig beszéd- és kifejezőképességük.

Építő- konstruáló játék

Sok – sok változatos eszközt biztosítunk a konstruáló – építő játékokhoz: pl. nagyméretű fakockák, összerakható építőelemeket (DUPLO, LEGO, túskeépítő). Alkothatnak óvodásaink székekből, asztalokból, dobozokból. Lehetőséget biztosítunk számukra kreativitásuk kiteljesítéséhez, sok-sok személyre szóló dicsérrettel ösztönözzük a gyermekeket elképzeléseik kiteljesítéséhez. Kiscsoportban, középső- és nagycsoportban új játék esetén együtt építünk, bemutatjuk a játék használatát. Lehetőséget adunk arra, hogy ezekhez az alkotómunkákhoz nyugodt, biztonságos helyet biztosítsunk. Ezen játéktevékenység közben fejlődik óvodásaink kreativitása, s olyan részképességei, mint a térészlelés, Gestalt látás, alaklátásuk és formaészlelésük. Emellett számtalan lehetőségük nyílik matematikai tapasztalatszerzésre.

Szerepjáték

A szerepjáték során a gyermekek környezetük jelenségeit sajátos módon újra alkotják. Ez a játékfajta a gyermek legintimebb tevékenysége. Feladatunk, hogy ezen tevékenységet figyelemmel kísérjük és tiszteletben tartunk, továbbá megteremtjük a megfelelő feltételeket, helye és eszközöket biztosítsunk hozzá. Fontos, hogy ne mi irányítsuk, helytelen magatartás miatt, ne szakítsuk félbe a játékot, hanem egy másik szituációban mutassunk példát. A szerepjátékok során lehetőségünk nyílik a komplex személyiségfejlesztésükre, hiszen alakul viselkedéskultúrájuk, alkalmazkodó képességük, aktivitásuk, kommunikációs képességük.

Kiscsoportban leginkább közvetlen környezetükben átélt élményeiket játsszák el, később ez bővül a tágabb környezetükben tapasztalt élményeik feldolgozásával. Témáikat, ismereteiket élményszerző sétákon, tevékenységeken, kirándulásokon bővítjük. A szerepjátékokban a játék témájától, tartalmától függően rész képesség fejlesztési lehetőségeink széles skálája van jelen.

Barkácsolás

Kiscsoportban együtt javítjuk és készítjük a játékeszközöket. Később a gyerekek maguk hoznak létre játékukhoz szükséges kiegészítő elemeket.

Feladatunk, a barkácsoláshoz szükséges anyagok gyűjtése megfelelő eszközök biztosítása, mindezeket a gyerekek számára elérhető helyen tároljuk. Fontos, hogy a barkácsolás soha ne legyen öncélú. Ez a játékfajta is számtalan fejlesztési lehetőséget nyújt, (szem – kéz koordináció, finommotorika, tapintásos észlelés, alaklátás és forma állandóság fejlesztése, rész – egész vagy a téri információ viszonyának felismerése).

Szabályjáték

A szabályjáték lényege a szabály betartása. Óvodánkban ez a fajta játék az 5 - 6 – 7 évesek kedvelt játéka, de már kis- középsőcsoportban is fellelhetők alapvető, kezdetleges formái.

Mindannyiunk feladata, hogy sok ilyen jellegű játékot ismerjünk készség szinten.

Játékbeszerzéseink során arra törekszünk, hogy színvonalas értelemfejlesztő szabályjátékokat vásároljunk (RAVENSBURGER). Hasonló játékokat magunk is készítünk, amit szabad polcon, elérhető helyen tárolunk. A játékok kiválasztásánál szempont, az adott csoport fejlettségi szintje. Egy – egy új játék bemutatásakor figyelünk arra, hogy a szabályt érthetően és érdeklődést felkeltően ismertessük a gyerekekkel. A játék során mindig ügyelünk arra, hogy a szabályt mindenki betartsa, de annak megszegése nem engedetlenséget jelent, hanem jelzés értékkel bír számunkra. Továbbá feladatunk, a jó szervezés (pl. szertelen gyerekek ne kerüljenek egymás mellé, megfelelő hely és idő biztosítása). Ez a játék fajta bizonyos szociális és értelmi érettséget feltételez és ezek fejlesztését is szolgálja.

Bábjáték és dramatizálás

Óvodánkban arra törekszünk, hogy a bábjáték és dramatizálás szerves része legyen a gyerekek játékának. Elsődleges feladatunk, a feltételek megteremtése, ezen belül fontos az eszközök

biztosítása. Hogy felkeltsük érdeklődésüket, kiscsoportba egyszerű ujjbábukat, síkbábokat készítünk. Nagycsoportba kesztyűbábok állnak rendelkezésükre, illetve a gyerekek maguk is készítenek egyszerű bábokat.

Dramatizáláshoz kincses ládánkban anyagokat, kiegészítő kellékeket gyűjtünk.

Figyelemmel kísérjük a gyerekek önálló kezdeményezéseit, s ötleteket, segítséget adunk a tér berendezéséhez, díszletek elkészítéséhez. Feladatunk, hogy beszédünk bábozás és dramatizálás közben is minta értékű legyen. Tudatosan használjuk az irodalmi alkotásokból ismert kifejezéseket, hiszen ezek épülnek majd e óvodásaink szókincsébe.

Játékközben fejlődik szervezőképességük, alkalmazkodó készségük és önértékelésük.

A drámajáték kiemelt, preferált szerepet kap nevelő-fejlesztő munkánk folyamatában.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- A gyakorlójáték elemeit elhagyják,
- Szerepjátékban örömeiket lelik, szerepet osztanak és vállalnak,
- Szerepjátékukban tapasztalataik, élményeik jelennek meg, az ehhez szükséges eszközöket maguktól vagy óvónői segítséggel állítják elő, felhasználják a természet kincseit,
- A játék során türelmesek egymással,
- Elmélyülten konstruálnak,
- Szabályjátékok során alakulnak társas kapcsolataik, barátságok szövődnek,
- Gazdagodik beszéd-és kifejezőképességük, szókincsük,
- Szívesen báboznak és dramatizálnak.

5.2. Munkajellegű tevékenységek

Célunk olyan magatartási formák és szokások kialakítása, melyekkel a gyerekek képesek saját szükségleteik kielégítésére és a közösségben adódó együttműködést kívánó feladatok elvégzésére.

A munka a személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység: az

önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

A gyermek, munka jellegű tevékenységének sajátosságai:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység,
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége,
- a közösségi kapcsolatok a kötelesség- és felelősségvállalás alakításának eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A munka sok vonatkozásban azonosságot mutat a játékkal, azzal gyakran egybeesik.

Fontosnak tartjuk, hogy a munka, a munkajellegű tevékenység örömforrást jelentsen a gyermekeknek, mert csak így társul hozzá pozitív érzés.

Feladataink

- Gondoskodni a munka alapvető feltételéről, megfelelő munkaeszközökről, elegendő időről
- Megtervezni, irányítani, ellenőrizni és értékelni a különböző jellegű munka tevékenységet.

Munkafajták az óvodánkban:

- ***Saját személyével kapcsolatos munka***

Óvodánkban a következő tevékenységek tartoznak ehhez a munkafajtához: testápolás, az étkezés bizonyos mozzanatai, öltözködés és részben a környezet rendjének megőrzése.

Tudjuk, hogy minden munkafajta, gyermeki tevékenység bevezetése hosszú átmenettel valósítható meg. Éppen ezért nagy hangsúlyt fektetünk a gyakoroltatásra.

Egy – egy részmozzanatot alaposan megtanítunk nekik: együtt végezzük velük, hogy legyen bőven alkalmuk megfigyelni, utánozni. *Testápolás* közben a tevékenységek megtanítása alatt, sok lehetőség kínálkozik a test, különböző részeinek és a térirányok

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

megtanulásának is. Minden csoportszobában biztosított a nagyméretű tükör, így ebben ellenőrizhetik tevékenységük eredményességét. Cselekvés és beszélgetés közben megismerik a testápolást szolgáló eszközöket és azok használatát.

Mivel mindennap átöltöznek a gyerekek, amikor megérkeznek az óvodába, e közben gyakorolják az *öltözködés* sorrendjét. Segítőként mindig ott állunk előttük. Megtanulják a ruhadarabok neveit, megkülönböztetik a ruha ujját, a nadrág szárát, s ezzel azonosulnak bennük az alsó és felső ruhadarabok nevei, a ruha eleje, háta. Rögzíti a gyerekekben a személyi zóna elülső és hátulsó részét. Ekkor is segítségükre van a nagytükör.

Már óvodába lépésükkor arra ösztönözzük őket, hogy kezdjen önállóan öltözködni, vetkőzni, ruhadarabjaikat tegyék a zsákba.

Kiscsoportban valamennyi, középső és nagycsoportban a délelőtti és délutáni étkezés önkiszolgáló rendszerben működik. Türelemmel, tapintattal szoktatjuk őket a kulturált étkezésre.

Célunk, hogy tanulják meg az eszközök fogását, hordását, célszerű mozgatását.

Fő szempont a gyermekek munkavégzésénél, hogy fokozatosan lépésről – lépésre sajátíttassuk el velük az egyre bonyolultabb munkafogásokat. Később szívesen vállalnak munkát társaikért is.

- **A közösségért végzett munka**

Ez a munkafajta egyértelműen a közösség érdekében végzett munka.

Óvodánkban idetartoznak: a naposi munka, kerti munka, a felelősi munkák.

Kiscsoportban a részmozzanatok begyakorolására helyezzük a hangsúlyt. Megkeressük azokat a helyzeteket, amelyekben a közösségért tevékenykedhetnek. Például megbízzuk őket papír zsebkendő tartó feltöltésével, szalvéta kiosztásával, a kenyér kínálásával.

Óvodánkban a *naposi munkát* a 4 – 5 éveseknél vezetjük be. A naposok kiválasztása mindig előző délelőtt történik, hogy kellő várakozás előzze meg ezt a megtisztelő megbízatást. Kötény jelzi a felelős személyét, és napostáblán lehet nyomon követni, hogy melyik asztalnál ki következik. A naposok helyezik el a tányéralátéteket, ők osztják ki az étkezéshez szükséges evőeszközöket, szalvétákat. Segítenek az ételek kiosztásában.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Nagycsoportban már közreműködnek az asztalok letörlésében, a lehullott morzsák összepréselésében. Továbbá a naposok feladata közreműködni a terem átrendezésében, a játékok esztétikus rendbetételében.

Mindezek mellett nagycsoportban bevezetjük a *felelősi munkákat* is. Ilyen például mosdófelelősök személye, akik kiosztják a fogkrémet, odafigyelnek a csapok elzárására, a szappanok helyretételére, az elfogyott egészségügyi papírok pótolására, a kifröccsent víz feltörésére.

A *kerti munka* fontos része a csoportok mindennapi életének. A csoport valamennyi tagja részt vesz benne. Ebben az esetben a fokozatosságot oly módon tartjuk be, hogy a 3 – 4 évesek segítenek, a munka javát az 5 – 6 – 7 évesek végzik. A gyerekek részt vesznek az udvar rendben tartásában, pl. gereblyéznek, sepregetnek.

Célunk: óvodánk környezettudatos tevékenységeinek folyamatossá tétele:

- szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása, alkalmazása,
- az óvodán belüli zöld terület gondozása,
- madáretetés
- víz, és energiatakarékosságra való törekvés,
- „élősarok” kialakítása a csoportszobákban,

Az óvodapedagógus feladatai:

- olyan eszközöknek és azok állandó helyének biztosítása, amelyekkel önállóan végezhető a gyerekek testi épségét nem veszélyeztető munkák
- vegyes életkorú csoportokban a nagyok érdekében a feladatok differenciálása
- az óvodapedagógus folyamatos pozitív attitűdű, személyre szóló értékelése
- a gyermekek ön és társértékelésének megalapozása, fejlesztése
- a gyermekek önálló munkavégzésének támogatása a túlvédés és az aktivitás fékezésének elkerülésével.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

A fejlődés várható jellemzője az óvodáskor végére:

- A gyermekek képesek alapvető személyes szükségleteik kielégítésére,
- Szűkebb környezetük rendjében igényesebbé válnak,
- Örülnek, ha kötelességeiket teljesíthetik,
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére,
- Örömmel vesznek részt a közösen végzett munkajellegű tevékenységekben
- A jól végzett munka után járó pozitív megerősítés hatására fejlődik énképük, nő az önbizalmuk, alakul alkalmazkodó képességük,
- Munkavégzés közben megtanulják testrészeik nevét, fejlődik szem – kéz koordinációjuk, észlelésük pontosabbá válik, gazdagodik szókincsük.

5.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Célunk gyermekeink spontán és irányított tevékenységek által szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, másrészt értelmi képességeik (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitásuk fejlesztése.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés, lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

- Az utánzásos, minta – és modellkövetéses magatartás – és viselkedés tanulás (szokások alakítása)
- A spontán játékos tapasztalatszerzés
- A játékos, cselekvéses tanulás
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- A gyakorlati problémamegoldás

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív, konkrét értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátít el. Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át és természetes kíváncsiságát kielégíthesse. Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.

Az óvodában komplex nevelés folyik. A nevelési területek elméletileg differenciáltak, elkülönültek, a gyakorlatban azonban a tárgyi koncentráció elvének megfelelően egységet alkotnak.

Nevelési cél: a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, a kreativitása előtérbe helyezése és a kompetenciaérzés kialakítása, fenntartása.

A gyerekek társadalmi és természeti környezetéből merítjük a tanulás tartalmát, ezért ez ad alkalmat arra, hogy elősegítse a gyermek és környezete között a pozitív érzelmi viszony alakulását és az erkölcsi tulajdonságok fejlesztését. A spontán benyomásokkal a gyermekek a valóság szélesebb körét ismerik meg, ennek eredményként a gyermekek egyre magasabb szintű ismeretekhez jutnak.

Az óvoda – iskola átmenet megvalósításának feladatait az átmenetek rendszerének elfogadásában értelmezi. A nevelési, fejlesztési feladatok meghatározásában az óvoda figyelemmel van a gyermekek által korábban átélt átmenetek jellemzőire, az ebből adódó egyéni különbségekre. Az óvoda az óvoda-iskola átmenet sikeres megvalósítását a következő folyamatban éri el: a gyermekek befogadása, nevelés, személyiség – képességfejlesztés, az

iskolai befogadás támogatása.

A kooperatív tanulás során a gyerekek 4 -6 fős csoportokban dolgoznak. A csoport minden tagjának feladata és felelőssége van a tevékenység során. A csoport tagjai felosztják a feladatokat, mindenki felelős a saját munkájáért, de együtt is dolgoznak, ha szükséges, segítik egymást, mert a feladat sikeres megoldása függ valamennyi gyermek munkájától. Az óvodapedagógus mindig jelen van, ha szükséges segít. A részfeladatok felosztását a tevékenységet szimbolizáló óvodapedagógus által készített, jelek is segíthetik. A tevékenységre fordított idő jelzése, homokórával, ill. csörgő órával történhet, amely jelezheti egyben egy másik tevékenység kezdetét is, így körforgásban valósulhat meg a feladat végrehajtása.

5.3.1. Az irodalmi nevelést megalapozó mesélés, verselés, mondókázás

Az irodalmi nevelés célja, hogy felkeltsük a gyerek érdeklődését a versek, mesék iránt, s általuk irodalmi élményhez juttassuk őket. A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdoló, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

Az irodalmi nevelés a zenei nevelés mellett az a terület amely lehetőséget nyújt a cigány népművészet megismertetésére. Olyan cigány népmeséket és verseket választunk, amelyek megfelelnek az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak (Lásd 2.sz. **Mellékletet**)

Feladataink

Az adott gyermekcsoport életkorának, összetételének és egyéb sajátosságaira építve:

- az irodalmi anyag tervezése
- a tevékenységekhez szükséges feltételek biztosítása
- irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése
- helyes, mintaadó nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel az anyanyelvi kifejezőkészség fejlesztése.
- A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős

alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

- Az óvodánkban a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.
- A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.
- Az élıszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására.

3 – 4 éves korban fıleg állatmeséket mondunk a gyerekeknek. Már a beszoktatás idıszakában is hallanak tőlünk ritmikus mondókákat, mondameséket. 5 – 6 – 7 éves korban a hosszabb lélegzetű, prózai mesék közül válogatunk számukra. Arra törekszünk, hogy a versek, mesék elmondása élményszerű legyen a részünkről. A meséket szabad elıadásmódban, lehetıleg könyv nélkül adjuk elı. Nem magyarázzuk verseket, meséket, de a gyerekek kérdéseire mindig válaszolunk, a számukra ismeretlen szavakat, kifejezéseket megbeszéljük. Nagy a felelısségünk abban, hogy irodalmilag értékeset nyújtunk. Fıként a magyar népmesék gazdag tárházából válogatunk, de bátran nyúlunk a magyar és külföldi gyermekirodalmi szerzık mőveihhez is.

Óvodánkban a mesélés és verselés kezdetét hangulatos jelképekkel – furulyaszó, zene, gyertyafény – jelezzük. Az óvónı kompetenciája eldönteni, hogy milyen formában szervezi meg a foglalkozást.

Nagyon fontos, hogy a szülık ismerjék a csoportok aktuális verseit, meséit, ezért a hirdetıtáblán folyamatosan tájékoztatjuk őket errıl.

Környezettudatosságra neveléshez interaktív meséket alkalmazunk, amelyek a hangeffektusokkal kísérve maradandó élményt nyújt a gyerekeknek, ezzel fejleszti egész személyiségüket.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

A meséink: A tűz energiája

A Föld napja

Békavonulás

A megújuló energiák

(letöltés: <https://www.fenykorkozosseg.hu/mesekor-letoltesek>)

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- A mese és vers hatása megjelenik a játékban, rajzban, beszédben
- Szívesen verselnek, mesélnek,
- Igénylik a mesehallgatást néhány sokat hallott mesét maguk is el tudnak mondani
- Megjegyeznek 10 - 14 mondókát, 6 – 8 verset, 6 – 8 mesét,
- Ismerik a mesekönyveket, kialakul igényük a könyv tisztelete iránt, azokat szívesen forgatják
- Kialakul a belső képalkotás képessége, ami az olvasás alapja
- Törekedünk arra, hogy tisztán érthetően beszéljenek, szókincsükben jelenjenek meg a mesék szófordulatai
- Ismerjenek meg 5 – 6 cigány eredetű népmesét, 3 – 4 verset.

5.3.2. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés célja elsősorban az élménynyújtás, a zene, az éneklés megszerettetése, a szép tiszta éneklésre való szoktatás. Továbbá a gyerekek zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének fejlesztése, valamint a mozgáskultúrájuknak, zenei ízlésüknek formálása. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Feladataink:

- A felhasznált zenei anyag igényes válogatása, tervezése az életkori és a csoport képességszintjének megfelelően,
- a közös éneklés, a közös énekes játékok megszerettetése,
- a gyerekek zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének, mozgáskultúrájának fejlesztése,
- eredeti cigány népzenevel való ismerkedés.

Zenei nevelésük során szem előtt tartjuk amit Kodály Zoltán megálmodott:

“Amit itt tanul meg a gyermek soha nem tudja elfelejteni, részévé válik.”

Kodály Zoltán és Forrai Katalin zenepedagógus szellemiségének megfelelően.

Zenehallgatás anyagaként leginkább a gazdag magyar népdalkincsek közül válogatunk, valamint ismerkedünk az eredeti cigány népzenevel.

A 3 – 4 éves gyermekeknek tervszerű, de kötetlen formában szervezzük a foglalkozásokat. Úgy válogatjuk a dalokat, hogy egyszerűek, mozgással kísérhetőek legyenek.

4 – 5 éves korban fokozatosan bővítjük a dalos játékok számát. Bátrabban nyúlunk a körjátékokhoz, a szerepcserélő és a párválasztó játékokhoz. Arra törekszünk, hogy a játékokhoz kapcsolódó mozgásokat jól begyakorolják. Igyekszünk ezzel megalapozni a későbbiekben választható nehezebb, bonyolultabb mozgásformákat. Fokozatosan térünk át a kötetlen szervezeti formáról a kötött szervezeti formára.

5 – 6 – 7 éves korban előtérbe kerülnek a bonyolultabb, változatosabb mozgást igénylő, az egyszerű tánclépésekkel kísért dalos játékok.

Fő szempont az óvodánkban, hogy a gyerekek örömmel, jókedvvel vegyenek részt a foglalkozásokon.

A zenei nevelés nem korlátozódik a szervezett foglalkozásokra, a nap bármely szakaszában lehetőség nyílik az éneklésre, mondókázásra.

Hagyomány nálunk, hogy egy – egy jeles alkalomra műsorral készülünk.

Célunk, hogy az év közbeni örömmel megtanult dalos játékokból, mondókákból válogassunk egy “csokrot”, s azt nyújtjuk át a szülőknek. A próbák alatti jó hangulat megteremtése az óvónő felelőssége.

Az egyes dalos játékokhoz szükséges kellékeket, hangszereket elérhető helyen tároljuk a

csoportunkban, ezzel is buzdítva őket az önálló kezdeményezésekre, éneklésre.

A tanév folyamán lehetővé tesszük, hogy a szülők megismerjék azokat a dalokat, melyeket a gyermekek az óvodában tanulnak, játszanak. Folyamatosan kifüggesztjük ezeket és fénymásolt példányban igény szerint átadjuk.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- Szívesen énekelnek, fakadnak dalra spontán helyzetekben is,
- Az óvónő éneket érdeklődéssel hallgatják,
- Az egyenletes lüktetést és ritmust a dalban megkülönböztetik, érzékeltetni tudják,
- Érzékeli a zenei fogalompárokat,
- Ismernek néhány klasszikus zenei alkotást,
- Egyszerű táncmozgásokat élvezettel, esztétikusan végrehajtanak,
- Ismernek néhány klasszikus zenei alkotást,
- Egyszerű táncmozgásokat élvezettel, esztétikusan végrehajtanak,
- Ismernek 3 – 4 cigány eredetű népzenei alkotást.

5.3.3. Rajzolás, mintázás, kézimunka

Ez a tevékenykedtetési forma, amely az egyik legtöbb lehetőséget biztosítja a fenntarthatóság, az újrahasznosítható anyagok, eszközök felhasználására.

A vizuális nevelés fő célja a gyerekek élményhez, örömhöz juttatása azáltal, hogy szabadon kifejezhetik magukat képi formában, valamint a tehetségek felismerése. Eközben megismerkedhetnek az ábrázoló tevékenység egyszerű munkafogásaival, technikai alapelemeivel. Előtérbe helyezzük az újrahasznosítható anyagok felhasználására, természetes anyagok, technikai alapelemek használatának elsajátítására.

Feladataink:

- megteremteni az alapfeltételeit a nyugodt, elmélyült ábrázoló tevékenységnek. Éppen ezért a vizuális sarkot a csoportszoba védett helyén alakítottuk ki, ahol elérhető helyen

tároljuk az eszközöket.

- A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

3 – 4 éveseknél nagyon fontos a szabályok rögzítése, az anyagok, technikák megismertetése, kicsikkel már óvodába lépés pillanatától használjuk a természetes alapú festéket. Először csak az ujjukkal, szivaccsal, fadarabbal festenek, majd fokozatosan térünk át a vastag ecsethasználatra. Nagy körültekintést igényel a részünkről, de hasonlóan festéshez, a vágást a ragasztást is nagyon korán megismertetjük velük. Itt szoktatjuk őket hozzá a “festőruha” használatához.

4 – 5 éves korban fokozatosan ugyan, de bevezetjük a kötelező jelleggel szervezett ábrázoló tevékenységet. Helyi gyakorlatunkban a mikro csoportos foglalkoztatási formát helyezzük előtérbe, de arra ügyelünk, hogy az adott hét során mindenki sor kerüljön. Tudatosan választottuk ezt a szervezeti formát, mert így nagyobb figyelmet szentelhetünk az egyéni képességfejlesztésre.

6 – 7 éveseknél már készség szintjén kezelik az eszközöket, sok fajta technikával megismerkedtek, képesek a közös alkotó együttműködésre. Itt már észrevehetőek a kimagasló adottságokkal rendelkező tehetségígéretes - gyerekek, differenciált feladatadással egyénileg fejleszthetőek.

- Feladatunk, hogy sok – sok változatos technikával ismertessük meg a gyerekeket. Már nem csak rajzlapra festünk, hanem üveglapra, csempére, nagy dobozokra, csomagolópapírra, papírtányérra, zacskóra. Nyomdázunk papírra, textilre. Tesszük ezt levéllel, krumplival, zöldségekkel, ujjal, tenyérrel. Mintáznak a gyerekek agyaggal, plasztilinnel, lisztgyurmával. Az agyagot és lisztgyurmát gyakran ki is égetjük és felhasználjuk díszítésre, ajándékkészítésre. Ezenkívül tépnek, vágnak, ragasztanak,

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

mozaikoznak papírból, termésből, kavicsból. Fűznek tésztáblól, gyöngyből. Megismerkednek a szövés, fonás, kasírozás technikájával.

Nevelőtestületünk szeretne további újrahasznosítható anyagokkal és technikákkal megismerkedni, a gyerekeket megismertetni.

- Nagy hangsúlyt fektetünk a csoportokban a szabadidős ábrázolás tevékenységekre. A gyerekek bármikor elvehetik a polcon elhelyezett eszközöket, s kedvükre alkothatnak. Bátorítjuk őket arra, hogy kirándulásainkon, tapasztalatszerző útjainkon szerzett élményeik, ismereteik alkotásaikban tükröződjének. Az elkészült munkákat kiállítjuk a csoportszobában, zsibongóban. A foglalkozásokon készült munkákat egy – egy jellel ellátott rajzgyűjtőbe helyezzük, így folyamatosan figyelemmel kísérhetjük fejlődésüket. Szabadidőben készült rajzokat, festményeket, egy úgynevezett kincses dobozban gyűjthetik és időnként hazavihetik.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- Kedvvel, belső szükségletből festenek, rajzolnak, mintáznak,
- Emberábrázolásukban megjelennek a részletek,
- A technikákat megfelelő szinten elsajátítják,
- Színhasználatuk gazdag, képalkotásuk egyéni,
- Az eszközöket önállóan használják, előveszik, illetve helyre rakják, rendet teremtenek,
- Az eszközöket készség szinten kezelik,
- A szem-, kézkoordinációjuk összehangolt legyen.

5.3.4. Külső világ tevékeny megismerése - matematika, formai és mennyiségi tapasztalatok nyújtása

Óvodánkban továbbra is megtartjuk középső és nagycsoportban a heti egy matematika tevékenységeket és már kiscsoporttól kezdve játszunk matematikai jellegű játékokat.

Az óvónők szabadsága eldönteni, hogy egy – egy matematikai témát milyen szervezeti keretek között dolgoznak fel. Történhet egyénileg, mikro csoportos formában, de történhet úgy is, hogy minden gyermek részt vesz benne. Az utóbbira leginkább akkor kerül sor, amikor

mindenkinek ugyanarra az információra van szüksége. Nagyon fontos, hogy ezek az alkalmak játékosak legyenek, s hogy minden érzékszervüket bevonjuk a tapasztalatszerzésbe.

Célunk, hogy a gyerekek ne passzív befogadóként, hanem aktív cselekvőként vegyenek részt egy – egy tevékenységben. A foglalkozásokon kívül, szabadidőben is nagyon sok matematikai gondolkodást fejlesztő tevékenységre van lehetősége a gyermekeknek (pl. amikor megérkeznek az óvodába, öltözköskor az egy az egyhez megfeleltetést gyakorolják, amikor egy fogásra egy kabátot vagy egy zsákba egy pár cipőt tesznek. A naposok kiválasztásakor ki az, aki hiányzik, hányan vannak egy – egy asztalnál? Mennyi tányért, kanalat kell vinni?). A kirándulások, séták is rengeteg lehetőséget kínálnak a számlálásra, összehasonlításra, becslésre, tehát matematikai élményekre.

A témakörök feldolgozása

- Halmazok képzése, összehasonlítása, szétválogatása, bontása.
- Halmazok összemérése: becsléssel, párosítással, másolással. Sorba rendezésük.
- Mennyiségek összemérése: magasság, hosszúság, tömeg, úrtartalom, mennyiség, terület, vékonyság, vastagság, bőség alapján.
- Kis számok összkép alapján.
- Sorba rendezett elemek helye a sorban: sorszámok.
- Tapasztalatok szerzése a darabszám változásairól.
- Építések, alkotások, szabadon másolással, valamint egy feltétel megadással.
- Tevékenységek tükörrel.
- Tájékozódás térben, s az egyszerű síkban ábrázolt világban.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- Értik és helyesen használják, az év során szereplő mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat (hosszabb, rövidebb, legrövidebb, több, kevesebb, stb.). Tudjanak különböző geometriai formákat térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni és egyes egyszerű tulajdonságokat meg is nevezni.
 - A tárgyakat, legalább 10-ig megszámozzák, össze tudják hasonlítani mennyiség,

nagyság, forma, szín szerint,

- Megkülönböztetik a jobbra – balra irányokat, érzik a helyeket kifejező névutókat,
- Képesek cselekvéseik, gondolataik szóbeli megfogalmazására.

5.3.5. Külső világ tevékeny megismerése, környezet megismerése

Célunk, hogy a gyerekek – életkori sajátosságaikat figyelembe véve – segítségünkkel minél több tapasztalatot szerezzenek szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetükről, s ezek mennyiségi, formai, téri viszonyairól.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Ismerjék meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét

Feladataink:

- Úgy szervezni mindennapjainkat, a foglalkozásokat, hogy a gyerekek maguk fedezhessék fel környezetük tárgyait, jelenségeit, környezettudatos magatartás alakítására.
- A foglalkozások érdekesek, élményszerűek legyenek, a gyerekek kíváncsiságára, érzelmi motiváltságára, “mindent megismerni” vágyára alapozzon,
 - Kapjon hangsúlyt a tevékenység és a megismerés,
 - A természet változásaival, az évszakok jellemző jegyeivel, hatásukkal természetes közegben ismerkedjenek meg a gyerekek,
 - Kapjon kiemelt figyelmet a verbális fejlesztés (ez a nevelési terület kiváló lehetőséget kínál az anyanyelvi fejlesztésre),
 - Tapasztalatszerző útjainkon, kirándulások alkalmával használjuk ki az érzelmi és szociális nevelésre alkalmas helyzeteket,
 - Tudatosan keressük a helyét a cselekvés közbeni matematikai tapasztalat szerzésének.
 - Tehát tőlünk óvónőktől alapos felkészülést kíván egy – egy ilyen alkalom.

Gondoskodnunk kell érdekes témákról, az ehhez szükséges eszközökről, elegendő időről.

- A gyűjtőmunka, s a tevékenység közben történő megfigyelés, kísérlet, összehasonlítás, rendszerezés, csoportosítás, mérés különös hangsúlyt kap a környezet, a külső világ megismertetése közben.
- Önképzéssel kötelessége mindannyiunknak ismereteink bővítése. Naprakész információval kell rendeznünk, hogy gond nélkül kielégíthessük gyermekeink érdeklődését.

A környezet tevékeny megismerése

A környezeti nevelés értékközvetítés, aminek keretében célunk és feladatunk:

- **az érzelmi alapok erősítése, pozitív attitűdök kialakítása,**
- **azoknak a szokásrendszereknek kialakítása, melyek a környezetünk és az élőlények tiszteletében fejeződik ki,**
- **a természeti és társadalmi környezet értéként való szemlélete,**
- **pozitív viselkedési formák fejlesztése.**

Óvodánkban a környezet megismerésére nevelés témaköreit az *évszakok nagy egysége köré csoportosítjuk*. Mindezt oly módon tesszük, hogy megtapasztaljuk ezek hatását az emberre, állatra, természetre. Kirándulásaink alkalmával arra is ráirányítjuk figyelmüket, hogy az ember hogyan alakítja környezetét, milyen csodálatos az emberi alkotómunka. Sajnos az ember nem csak építi és óvja, hanem rombolja is környezetét. Ezért már évek óta nagy hangsúlyt fektetünk a környezet- és természetvédelemre.

Foglalkozásaink nagy részét természetes környezetben szervezzük. Ezek a tapasztalatszerző, megfigyelést segítő kirándulások, séták.

Minden hónapban elsétálunk a közelünkben folyó Sajóhoz vagy a határba. Már középsős korban kialakul a gyermekben, hogy ilyenkor visszük a kosarunkat, nagyítónkat, s ami szükséges a megfigyeléshez, a gyűjtőmunkához. A gyűjtött "kincseket" a természetsarokban helyezzük el vagy felhasználjuk őket a vizuális nevelés során.

Nagyon fontos, hogy ezekre az utakra készüljön az óvónő. Gyűjtse össze azokat a megfigyelési szempontokat, melyekre szeretné felhívni a gyermekek figyelmét, jelölve azokat az új szavakat, kifejezéseket, melyek elhangzanak ezeken az alkalmakon. Ezek a szabályok

azokra az élményszerző utakra is vonatkoznak, mikor az emberi munkával ismerkedünk meg. Kényszerűségből egyre többet utazunk tömegközlekedési eszközökkel.

Kényelmetlenségük mellett jó alkalmat kínálnak az ilyenkor szokásos kulturált viselkedési szabályok megtapasztalására, gyakorlására.

Ezeknek a közös kirándulásoknak közösségformáló erejük is van, s kihatnak érzelmi nevelésükre is.

“a csoportszobákban szervezett foglalkozásaink játékosak, kötetlenek, nagy közös játékok.” Azokat a témaköröket, melyek alkalmasak rá, szimulációs játékok segítségével dolgozzuk fel. Példa erre a Család vagy a Napszakok témakör. A környezet – megismerésre nevelés az a nevelési terület, mely keretébe bármely más nevelési terület feladata, célja is megvalósítható, sőt úgy is fogalmazhatok, hogy erősíti azt. Erre példa, hogy a határban, réten végzett megfigyelés, séta közben játszhatunk népi dalosjátékokat, kirándulásokon elhangozhatnak az éppen aktuális versek, mesék. Megfigyelhetjük a természet formai, mennyiségi jellemzőit, a gyűjtött anyagokkal szerezhettek matematikai jellegű tapasztalatokat, s felhasználhatják ezeket a vizuális nevelés során is.

Megvalósíthatjuk célunkat: felszabadultan, jókedvvel, észrevétlenül szerzik tapasztalataikat, azaz tanulnak gyermekeink.

Óvodánk környezete nem rendelkezik jellemző néphagyományokkal. Mégis fontosnak tartjuk, a “Jeles napokhoz”, az évszakok változásához, az egyházi ünnepekhez kapcsolódó népszokások felelevenítését.

Óvodánkban évről – évre a következő néphagyományokhoz fűződő eseményeket elevenítjük fel: alma-, szőlőszüret, adventi készülődés, Lucázás, Mikulás eljövetel, Karácsony,

Betlehemezés, Kiszebáb égetés, Farsang, Húsvét

A külső világ tevékeny megismerésre nevelés témái, témakörei

Ősz:

- A természet változásának megfigyelése, hatása az emberre, állatra. Természetvédelemre nevelés feladatai. (séta a Sajó parton,)
- Madaraink: az ezzel kapcsolatos tennivalóink – állatok védelmére, szeretetére nevelés,
- Alma és szőlőszüret (szüreten való részvétel),
- Piaclátogatás – befőzés, saláta készítés...
- Állatok (házi és vadon élők),
- Napszakok,
- Virágaink (kerti munka),

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

- Udvari munkák (levél seprés, gyűjtés), komposztálása
- Állatok világnapja (október 04.).

Tél:

- A természet változásainak megfigyelése hatása az emberre, állatra (ághajtás, séta a határba, Sajó partra,),
- Itthon telelő madaraink (tennivalóink velük kapcsolatosan), Madáretetés
- Déli gyümölcsök (vitamin tál készítése),
- Mikulás, Advent, Karácsony – Család,
- A hó, jég, köd, fagy – megfigyelés, vizsgálódás,
- Óvoda környéke (térképkészítés),
- Egészséges életmódra nevelés – SZÍV – KINCSESLÁDÁJA program – testünk, testápolás, az orvos munkája (látogatás a mentőállomásra),
- Múzeumlátogatás,
- Kiszabás égetés,
- Farsang (hagyományőrző együttes látogatása).

Tavaszi:

- A természet változásainak megfigyelése emberre, állatra (határ, Sajó part,)
- Udvari munkák, avargyűjtés, gereblyezés, ültetés, magas ágyás készítés,
- Növényhajtatás,
- Virágos kert kialakítása, gondozása,
- Fűszerkert kialakítása
- Zöldségpalánták ültetése, gondozása
- Napszakok,
- Virágok ültetése, gondozása – Anyák napjára
- Óvodánk virágosítása
- Piaclátogatás
- Közlekedés – látogatás a malomba, pékségbe, helye gazdához (állattartó, növénytermelő)
- A közfoglalkoztatottak által művelt fóliasátor látogatása, a növények növekedésének megfigyelése, kerti munkák gyakorlása
- Tavaszi munkák megfigyelése a helyi gazdálkodóknál,
- Madarak – Fák napja (természetvédelemre nevelés)
- Víz világnapja, március 22.
- Föld napja, április 22.

Nyár:

- A természet változásainak további megfigyelése, az emberre, állatra (határ, Sajó part,, madarak, bogarak, növények)
- Nyári gyümölcsök szüretelése, gyümölcssaláta készítés, a hulladék komposztálása

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

A tevékenységek a témák feldolgozása során megragadjuk és tudatosan használjuk ki azokat a lehetőségeket, melyek a gyermekek mozgás, testséma, percepció és verbális fejlesztését teszik lehetővé.

A megújuló energiaforrások az óvodai környezeti nevelésben

Nem lehet eleget hangsúlyozni, hogy minél kisebb korban kezdődik a gyermek szemléletmódjának a kialakítása, annál inkább magáénak fogja érezni azt felnőtt korában is. Mivel mindennapjainkhoz nagyon szorosan hozzátartozik a nap, a szél, a víz, szinte magától adódik, hogy ezekkel az energiákkal is korán megismerkedjenek a gyermekek. Természetesen nem a tudományos megközelítés a fontos, hanem az élmények, tapasztalatok megszerzése, amelyek mélyen elraktározódnak a gyermekben, és később, ha ezzel már tanulmányai során találkozik, akkor érdeklődve, kíváncsian fogja megtanulni hozzá a tudományos ismereteket.

Célunk, hogy ötleteket adjunk, hogy játékokkal, illetve játékos kísérletekkel minél több tapasztalatokhoz hozzásegítsük a gyerekeket. Ezek a játékos tevékenységek egyrészt hozzásegítik a gyerekeket bizonyos összefüggések, természettudományi alapismeretek megértéséhez, másrészt számos egyéb területet fejlesztenek. Pl. szókincs, finommotorika, szem-kéz koordináció, kreativitás stb. Ha a célunk az, hogy az egyes energiaforrásokat komplexen mutassuk be a gyerekeknek, akkor olyan projekteket, tématerveket készítünk, amelyekbe az adott témához kapcsolódó tevékenységek mindegyikét beletesszük, de más témákhoz kapcsolódva is be lehet csempészni egy-egy kísérletet, tevékenységet. Mielőtt a gyerekeket megismertetjük a megújuló energiákkal, mindenképpen meg kell velük értetni, mi is az energia. Mire használjuk, miért van rá szükség. Az energiát használhatjuk fény előállítására, melegítésre, vagy akár tárgyak mozgására.

Megújuló energiák: napenergia, a szélenergia és a vízenergia

Napenergia: A gyerekeknek nem lehet elég korán elkezdni a napenergiával való ismerkedést. Mivel leginkább a tapasztalat és az érzékelés során tanulnak, minél változatosabb tevékenységeket és kísérleteket végzünk velük. A nap energiáját felhasználva az egészen egyszerű megfigyelésektől (árnyékos vagy napos hely, forró beton stb), a bonyolultabb szerkezetekig (napelemes kisautó) számos ötletből válogatunk. Legelőször arról beszélgetünk, hogy miért is fontos a Nap.

Hamar megértik, hogy Nap nélkül nem lehet élni a Földön. A Nap ad fényt, meleget, energiát.

Kísérletezünk:

Napenergia:

- víz árnyékban és napon:

A tevékenység célja és feladata:

- A Nap hőjének felhasználása melegítésre
- Taktilis észlelés fejlesztése (hideg-meleg érzékelése)
- Matematikai tapasztalat: sorba rendezés hőmérséklet alapján.

A tevékenységet a meleg kora nyári vagy kora őszi napon szervezzük, amikor a nap már vagy még elég meleget ad.

- Jégkocka olvasztó verseny:

Különböző színű kartonlapokra (fekete és fehér legyen benne) jégkockákat teszünk, majd kitesszük a napra. Megfigyeljük, melyik olvad el a leghamarabb, illetve milyen sorrendben olvadnak el. Utána a kartonlapokat sorba rakhatjuk a jég olvadásának gyorsasága szerint.

A tevékenység célja és feladata:

- Színismeret fejlesztése (színek azonosítása, megnevezése)
- Matematikai tapasztalat szerzés: sorbarendezés
- Összefüggés keresése a szín és az olvadás gyorsasága között
- Hideg-meleg észlelése
- Gondolkodási műveletek fejlesztése: összehasonlítás, összefüggések felfogása, következtetés.
- Vizuális észlelés fejlesztése.

A tevékenység beillesztése az óvodai életbe: mivel a kísérlethez elengedhetetlen a meleg és a napsütés, mindenképpen napos késő tavaszi vagy kora őszi időszakban. Beépíthető a színekhez, a vízhez, a naphoz kapcsolódó témakörökbe, de a hideg-meleg érzékeltetéséhez is kapcsolható.

- Tojássütés betonon:

Forró, nyári napon megmutatjuk a gyerekeknek, hogyan lehet tojást sütni a forró betonon.

Felütünk egy tojást a betonra, és figyeljük meg, mi történik. Előtte megbeszéljük a gyerekekkel, hogy kérjék meg a szüleiket, készítsenek otthon tükörtojást együtt. Figyeljék meg, hogyan készül, és mi történik. Ezután megcsináljuk együtt az óvodában. Érdekesebbé

tesszük, hogy megengedjük a gyerekeknek, hogy ők is megpróbálják feltörni a tojást.
A tevékenység során beszélgetünk a tojásról, annak felhasználásáról, a madarakról, baromfiról.

A tevékenység célja és feladata:

- Összefüggések megfigyelése: a Nap hatása a betonra, a hő hatása a tojásra
- A tojás tulajdonságai
- A változás megfigyelése
- Gondolkodási műveletek fejlesztése: ok-okozat, következtetés.
- Figyelem fejlesztése: spontán, irányított vizuális figyelem

A tevékenység beillesztése az óvodai életbe: a háziállatok, ételek, a meleg, nyári időjárás

Szélenergia:

Nagyon sok mondóka, vers, ének szól a szélről, amiket bátran mondogathatunk velük akár a tevékenység közben is. Minél több érzékszervén keresztül tapasztalja meg, annál inkább a sajátjává válik a megszerzett tudás

Sokat beszélgetünk a gyerekekkel arról, hogy honnan tudod, hogy fúj a szél? Mit érzel? Látod a szelet?

Kísérletezünk:

- Szélforgó

A gyerekek egyik kedvenc játéka, Nagyobb móka velük együtt elkészíteni, és kimenni utána az udvarra, ahol megnézhetjük, vajon működik-e az általunk készített forgó. Készítése közben, és akkor is, ha már játszanak vele, a következő verset mondogatjuk-tanítjuk nekik:

„Ha szellő leng, alig röppen,

ha szél fütyül pörög körben,

úgy táncol, mint az, mi fújja,

szélcsendben meg jót aludna!” (Fülemüle zenekar: Szélforgó)

A tevékenység célja és feladata:

- Ismerkedés a levegő mozgásával, mint energiaforrással
- A finommozgások fejlesztése
- Alaklátás, formaézelés, tapintás
- Vizuális memória fejlesztése

- Gyakorolják a hajtogatás technikáját
- Memóriafejlesztés, szókincsbővítés a verselésen keresztül
- Ismerkedjenek a papír tulajdonságaival vágás és hajtogatás során
- Gyakorolják a színek nevét a papírok válogatásánál
- Tapasztalják meg, hogy a levegőmozgás a szélforgó esetében forgómozgást hoz létre.

A tevékenység beillesztése az óvodai életbe: tavasszal, húsvét előtt, ill. nyáron Az ablakokba dekorációnak is használjuk.

- Vitorlás hajó

Minden kisgyermek szeret a vízben hajóval játszani. Már egész korán felfedezik, hogy a papírból hajtogatott hajót, ha fújják, gyorsabban megy a vízben. Ezen a tevékenységen keresztül a gyerekek a vízzel is ismerkednek.

Többségük életkorából adódóan szereti a vizet. Beszélgethetünk velük arról, mi az, ami úszik, mi az, ami elsüllyed a vízben.

Beleteszünk különféle tárgyakat vízbe, és megfigyelhetik, mi történik. Kiválogatjuk, miből érdemes készíteni hajót, és miből nem. A végén megfigyeljük, mi történik, ha erősebben vagy ha gyengébben fújják a hajót.

A tevékenység célja és feladata:

- Ok-okozati összefüggések felismerése a víz és a különböző tárgyak között, illetve a szél erőssége és a hajó sebessége között.
- Finommozgás fejlesztése a vágás során.
- A fújáson keresztül fejlődik a beszéd, a légzéstechnika.
- Különféle anyagok (szivacs, papír,) tulajdonságainak megfigyelése a velük való munka során.
- Beszélgetés közben megismerhetnek különféle hajókat, vízi járműveket, ezáltal szókincsük is bővül.

Vízenergia

- Vízimalom

Forgólapátos homokozó játékra a csapból, akár az udvaron kannából vizet öntünk.

Megfigyeltetjük a gyerekekkel, mi történik, ha a csapot jobban megnyitjuk, illetve a kannából több vizet öntünk rá, vagy ha kevesebbet.

A tevékenység célja és feladata:

- Megismerkedik a vízzel, annak tulajdonságaival.
- Szem-kéz koordinációja fejlesztése az öntögetés során
- Vizuális észlelés fejlesztése a víz öntögetésével
- Mennyiségi relációk megnevezése: több-kevesebb
- Összefüggéseket ismer fel: több víz-gyorsabb forgás.

- Vár homokból, kavicsból

Homokvárra, kavicsvárra, esetleg nagyobb kövekből épített kupacra vizet öntünk. Megfigyeljük a gyerekek, hogy mi történik. Melyik esik szét, melyiken hagy nyomot a vízszög. Mi történik, ha erősebb vagy gyengébb vízszöggel locsolják a különböző kupacokat.

Miközben a gyermekek számára ez egy nagyon jó szórakozás, összefüggéseket keresnek a víz és a különféle anyagok között. Manapság egyre többször hallunk árvizekről, ami jó alapként szolgál arra, hogy az udvaron bemutassuk a gyerekeknek a víz „pusztító” erejét.

A tevékenység célja és feladata:

- Különböző természetes anyagok (homok, kavics, víz) tulajdonságainak megismerése, összehasonlítása.
- Felismerni a víz hatását különféle anyagokra (homok, kavics).
- Grafomotorikus fejlesztés a homokozás során.
- Szem-kéz koordináció fejlesztése az öntögetés során.
- Szociális képességek fejlesztése: együttműködés. (Homokvár építés során)

Az óvodapedagógusok a 7. kompetenciájuk fejlesztéséhez folyamatos gyűjtőmunkát végeznek, ahhoz, hogy minél több kísérletet, érdekességet tudjanak bevinni a gyerekek mindennapi játékába, ill. a tevékenységekbe, hogy minél játékosabb keretek között megismertessék a gyerekekkel a fenntarthatóság fogalmát.

5.3.6. Mozgás, testnevelés

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- szervezett mozgásos tevékenység.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg óvodai életünkben az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A torna, a mozgásos játékok szervezésével célunk a gyerekek egészséges testi – és mozgásfejlesztése. Annak ellenére, hogy óvodásaink kertes házban laknak, kevés időt töltenek a szabadban, nem mozognak eleget. Miután a gyerekek a napjuk nagy részét az óvodában töltik, feladatunk mozgásigényeik kielégítése és a feltételek megteremtése, hiszen a 3 – 7 éves gyermekek mozgás tevékenység közben szereznek tapasztalatot környezetükről. Ezáltal fejlődnek értelmi képességeik.

Feladataink

- a gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése
- a mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztése
- a testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése.

Mozgásfejlesztés

A komplex testmozgások beépülnek az óvodai életünk egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelmszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó

gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére.

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítjuk. Törekszünk arra, hogy a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegőn valósuljon meg.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgást az óvodai csoportszobában vagy az udvaron, ill. az „Ovi-sport pályán” szervezzük. Az éves anyag összeállításakor segítségként használjuk Dr. Tótszőllősyné Varga Tünde *“mozgásfejlesztés az óvodában”* című könyvét. Figyelembe vesszük a helyi adottságainkat. Nevelőtestületünk is azonosul azokkal a gondolatokkal, melyet a könyv szerzője képvisel: a mozgás segítségével, a mozgásos gyakorlatok közben fejleszthetők azok a részképességek, melyek szükségesek a sikeres iskola munkához, a tanuláshoz (nagymozgás-, testséma-, észlelés- és verbális fejlesztés).

A 3 – 4 éveseknél a testnevelés anyaga, nagyrészt a természetes mozgásokat tartalmazza. Ennél a korosztálynál nagyon fontos a nagymozgások fejlesztése. Eközben a lehető legtermészetesebben ismerkednek testrészeikkel azok funkcióival. Járás, futás, csúszás, mászás talajon, szereken, tárgy alatt, fölött, ezek megkerülésével.

A 4 – 5 éves korban a mozgásfejlesztésnél nagyobb szerepet kap a tér mozgásos megismerése. Ennek érdekében különböző irányokban végeznek mozgásokat és különböző formákat mozognak be. Előtérbe kerül még az egyensúlyérzékük, szem – kéz, szem – láb koordinációjuk fejlesztése. A testséma fejlesztő gyakorlatok közül, kiemelt szerepet kapnak az oldaliságot tudatosítók. Ennek érdekében minden gyermeknek gumi van a jobb kezén, hogy segítse őket a pontos eligazodásban.

5 – 7 éveseknél az észlelés fejlesztése a legfontosabb. Sok gyakorlatot tervezünk az alaklátás, formaállandóság fejlesztésére. A finommotorika is fontos fejlesztési terület, melyre a kézi szerek használata, fogása közben nyílik lehetőség.

A kötelező foglalkozásokon kívül fontosnak tartjuk a mindennapos testnevelés megszervezését is. Ezeken az alkalmakon speciális, játékos gyakorlatok beiktatásával igyekszünk javítani a gyerekek lúdtalp- és tartáshibáját.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Az egyes foglalkozások megszervezésénél figyelembe vesszük a csoport általános fejlettségét, ehhez igazodva döntjük el az egyes mozgásformák ismételtsének számát. Nem az a célunk, hogy a gyerekek tökéletesen kivitelezve végezzék el a gyakorlatokat, hanem ki – ki képességeik szerint nagyon fontos, hogy a gyakorlatok végzése alatt minél kevesebb legyen a várakozási idő, a gyerekek folyamatosan mozoghassanak. Ha szükséges mint segítőt bevonjuk a dajkákat. A testnevelés foglalkozásokon gyakran használunk kézi szereket (kézi súlyzó, kendő, babzsák, maroklabda, labda, kötél, karika).

A játékot és játékosságot alapvetően fontosnak tartjuk a foglalkozások szervezése során.

Tavasztól őszig, ha az időjárás engedi, a szabadban és a sportpályán tartjuk a mozgásos tevékenységeket.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- Kedvvel és szívesen mozognak, tornáznak, tudják, hogy az egészségük érdekében történik,
- Betartják a szabályokat, ügyességi, versenyjátékok során,
- Ismerik az irányokat, tudnak térben mozogni
- Mozgástapasztalataik az egyensúlyozásban, ugrásban folyamatosan bővülnek, mozgásuk összerendezetté, ritmusossá válik,
- Jó az állóképességük, fizikai teherbírásuk,
- Tudnak szabályokat elfogadni és alkotni a sikert és a kudarcot megfelelően kezelik,
- Önfegyelmeik és figyelmük megerősödik.

6. Az óvodai élet megszervezésének elvei

6.1. A helyi óvodai programunk megvalósításának személyi feltételei

6.1.1. Az óvodapedagógusok közössége

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködésével biztosítjuk. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit. 7. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját,

Cél és feladatrendszerünkől adódó kiindulási pontok:

- Minden gyermek a saját képességrendszerének figyelembevételével nevelhető, fejleszthető.
- A gyermekeket fejlesztik a társas kapcsolatok, neveli az óvoda összes dolgozója.
- Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, minta a gyermekek számára.
- Valamennyi óvodapedagógus ismerje a cigány hagyományokat, szokásokat és ezt építse be a nevelő – fejlesztő munka folyamatába.
- Migráns gyermekek fogadásakor feladatunk, hogy megvalósítsuk a nemzetiségi nevelés célkitűzéseit.

A felnőttek tetteikkel sugározzák a feltétel nélküli szeretetet és azt, hogy

***“Tisztellek téged, fontos vagy nekem,
csakis Rád figyelek,
és segítek Neked,
ha szükséged van a segítségemre.”***

A Helyi Óvodai Nevelési Programunk cél és feladatrendszerének eredményes és hatékony megvalósításához nélkülözhetetlen óvodapedagógusi személyiségjegyek:

- a gyermekek felé őszinte érdeklődéssel fordul: " A gyermeket úgy kell elfogadni, amint van, nem úgy amilyennek mi kívánjuk..." (Wargha István)

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

- nem vezérel, hanem segít,
- nem vezérel, hanem szolgálja a gyermeket,
- türelem és kivárás jellemzi,
- az akadályokat kellő mértékben hárítja el: kellő mértékben, ne többet, mint szükséges,
- rendelkezik az egyéni fejlesztés stratégiájával,
- elemző képességgel rendelkezik,
- nem a gyermekeket differenciálja, hanem az elvárásokat az adott gyermekkel szemben, figyelembe véve a gyermek egyéni sajátosságait,
- jó kommunikatív képességgel rendelkezik: kevés szóval, a gyermeket meghallgatva nevel,
- bevallja és elfogadja kudarcait,
- folyamatosan értékeli, reflektálja nevelő-fejlesztő munkáját,
- felelősséggel vesz részt az intézményi önértékelés folyamatában
- képes az önjutalmazásra,
- elfogadó, segítő, támogató attitűdje mintaként szolgál,
- bizalomra épülő, tevékenységek központú légkört alakít ki csoportjában,
- szakmai kompetenciáit folyamatosan fejleszti,
- figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenció gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait,
- széleskörű partneri kapcsolatot épít ki és tart fenn nevelési céljai megvalósításában,
- folyamatosan segíti a fenntarthatóság, a környezettudatos tevékenységek szervezését.

Összegezve:

A HATNI TUDÁS VÁGYA, AZ ADNI TUDÁS KÉPESSÉGE

Jellemzi nevelőtestületünk valamennyi óvodapedagógusát

Az óvodapedagógusokkal szemben elvárás rendszerünk teljes mértékben koherens az Oktatási Hivatal által kiadott „Önértékelési Kézikönyv Óvodák számára” dokumentumban meghatározott: Óvodapedagógusok 8 kompetencia területéhez

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

kapcsolódó önértékelési szempontokkal, elvárásokkal.

6.1.2. Az óvodapedagógusok munkáját segítők

Óvodánk munkatársi közösségének tagjaira jellemző a mélységes gyermekszeretet, a gyermekek védelme, óvása, elfogadása.

Fontos az összehangolt munka a dajkákkal, pedagógiai asszisztenssel. Folyamatos tájékoztatásukra, továbbképzésükre megfelelő időt biztosítunk.

Ismerik a pedagógiai programban lefektetett alapelveket, tisztázzuk szerepüket az integrációs folyamatokban, világossá, egyértelművé tesszük, hogy a nevelés folyamán mi az Ő kompetenciájuk. A folyamatos párbeszéddel, személyes példaadással elősegítjük elfogadó, befogadó, segítő beállítódásukat, mely pozitívan járul hozzá a gyermek – dajka/pedagógiai asszisztens kapcsolathoz.

Az óvónő és a dajka/pedagógiai asszisztens kapcsolata az óvónő irányításával egymást kiegészítő, szakmai alapokon álló kollegiális viszony. Egymás segítségével alakul ki az adott gyermekcsoporton belüli munkamegosztásuk a mindennapi működés során.

Kapcsolatunk a nevelést segítő szakemberekkel egymást segítő, támogató, erősítő, a folyamatos párbeszéden alapuló, a gyermekek személyiségfejlesztését szolgáló viszony.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be, ezért elengedhetetlen az, hogy minden cselekedetünkkel a természetvédelem, a fenntarthatóság mintáját mutassuk.

6.2. A helyi óvodai programunk megvalósításának tárgyi feltételei

Intézményünk szakmailag önálló, a gazdálkodást az Alsózsolcai Város Polgármesteri Hivatal

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

látja el.

Az intézmény költségvetése az alapvető működési költségeket fedezi.

A gyermekek étkeztetését konyhánk biztosítja.,

A Városüzemeltetés értékes munkája biztosítja, hogy a napi felújítási és karbantartási feladatok ellátása megvalósul.

Fejlesztendő területek:

- az óvoda udvarának balesetmentesítése, az udvari játékok karbantartása
- a kötelező tisztasági festések előírás szerinti elvégzése,
- az épület folyamatos karbantartása, az adódó hibaelhárítások elvégzése,
- az óvodai eszközeinek, játékainak folyamatos bővítése
- a cigány nemzetiségi kultúra ápolásához szükséges eszközök folyamatos biztosítása, fejlesztése

Az óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy az szolgálja a gyermek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítsa egészsége megőrzését, fejlődését. A gyermekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. Lehetőségük van, mozgás- és játékigényük kielégítésére, és a gyermekeknek harmóniát árasztó színekkel, formákkal, sok természetes anyagokkal vesszük körül őket. A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra is hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyezzük el. Az óvoda egyidejűleg biztosítja a megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, lehetőséget teremt a szülők fogadására.

6.3. Az óvodai élet megszervezése

6.3.1. Óvodánk csoportszerkezete

A csoport kialakításának szempontjai:

- az óvodába járó gyerekek életkora
- a szülők kérése
- a Nevelési Tanácsadó szakvéleménye
- és az óvodapedagógusok javaslata.

A csoportok szervezése lehet: osztott, részben osztott és osztatlan. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 45. § (2) bekezdése szerint „a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülő kérelmét az iskolakezdés évében január 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Gyermekünk, minden területen óriási lemaradással kerülnek be az óvodába, így nagyon tudatos, tervszerű fejlesztés szükséges ahhoz, hogy 3-4 év alatt felkészítsük őket az iskolai életre. Sajátosságukból, lemaradásukból adódóan sok a visszahúzódó, bátortalan gyermek, de a következtelen otthoni nevelés eredménye a mindennapokban a magatartási problémával küzdő gyermekek jelenléte. Ezért szükséges a mindennapokban a kötelező foglalkozás. Szükséges a rendszeres, kötelező jelenlétük.

Óvodánkban egy folyosón 2 csoportszoba működik egymás mellett. Előfordul, hogy testvérek kerülnek a két szomszédos terembe, s leginkább a befogadás időszakában kialakulnak „konfliktus helyzetek”, melyet rugalmasan oldunk fel. Soha nem okozott gondot a gyerekek „vándorlása” egyik csoportból a másikba, s a gondok ilyen hozzáállás mellett maguktól megoldódnak.

6.3.2. Heti rendünk

Heti rendünk napokra elosztva rögzíti a gyermekek tevékenységét, ami egy – egy környezeti téma köré csoportosítva, azt feldolgozva, körbejárva jutatja a gyermekeket élményekhez, tapasztalatokhoz. Döntően kötött szervezeti keretek között tartja meg az óvodapedagógus a foglalkozásokat.

A foglalkozásoknál minden esetben érvényesül az élményalapú tevékenykedtetés, komplexitás, differenciált személyiségfejlesztés, rugalmasság megvalósítása.

Óvodánkban a tanulást fontosnak tartjuk és megteremtjük a feltételeit (hely, idő, eszköz) az

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
 3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
 OM: 028720
 email: ovoda2azsolca@freemail.hu
 adószám: 16677623-2-05
 honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

élményalapú tapasztalatszerzésnek. Ezt kibővítjük a szervezett formában történő tanulással: kirándulások, séták, kötött és kötetlen formában szervezett foglalkozások.

A heti rend megvalósítása során a napirenddel koherensen: stabil - a szokásokat megalapozó tevékenységek - és rugalmas, az óvodapedagógus döntése alapján, az évszaktól függően, a tevékenységek sokszínű, sokféle variációja lehetséges.

A heti rendek kialakításának szempontjai:

	3 – 4 évesek	4 – 5 évesek	5 – 6 – 7 évesek
Kötetlen	Verselés, mesélés, mondókázás 1 Ének , zene, énekes játék, gyermektánc 1 Rajzolás, mintázás , kézi munka 1 Külső világ tevékeny megismerése 1	Verselés, mesélés, mondókázás 2	Verselés, mesélés, mondókázás 2 - 3
Kötött	Mozgás 1 Mindennapi testnevelés (10 perc)	Mozgás 1 Mindennapi testnevelés (10 perc)	Mozgás 2 Mindennapi testnevelés (10 perc)
Kötött		Ének – zene, énekes játék, gyermektánc 1 Rajzolás, mintázás, kézimunka 1 Külső világ tevékeny megismerése – Matematikai tapasztalatok nyújtása 1 - 1	Ének – zene 1 Rajzolás, mintázás , kézimunka 2 Külső világ tevékeny megismerése 2 - Matematikai tapasztalatok nyújtása 1
Időtartam	10 – 15 perc	20 – 25 perc	30 – 35 perc

6.3.3. Napirendünk

Az óvodai csoportokban a napirendben meghatározott időben külön gyermekközpontú,

fejlesztő pedagógiai tevékenység szervezése szükséges a gyermekek számára a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladásához fontos képességek és készségek fejlődése érdekében.

A legalább három óvodai csoporttal működő óvodákban a gyermekek – amennyiben létszámuk eléri a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. mellékletében meghatározott csoportlétszám minimumát – a tanköteles korukat megelőző nevelési évben az iskolai oktatásban való sikeres részvételük érdekében azonos életkorú gyermekekből álló óvodai csoportban vesznek részt az óvodai nevelésben. Ha a gyermekek létszáma nem éri el a törvényben meghatározott minimális létszámot, akkor a tanköteles korukat megelőző nevelési évet töltő gyermekek saját csoportjukon belül differenciált nevelésben vesznek részt. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

Ahhoz, hogy a gyermekek jól érezzék magukat az óvodában, és a rendszeres, tudatos fejlesztéssel minden gyermek saját ütemében fejlődhessen, a tevékenységeket céltudatosan kell kialakítani. A *napirend* biztosítja a gyermekek egészséges fejlődését, fejlesztését azzal, hogy megfelelő időkereteket jelöl meg minden tevékenységhez. Ugyanakkor a rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekekben.

Óvodánkban úgy dolgoztuk ki a napirendet, hogy elegendő idő álljon a gyerekek rendelkezésére az elmélyült tevékenykedésre.

Alapvetően fontosnak tartjuk, hogy az egymás mellett működő csoportok napirendjei illeszkedjenek egymáshoz, ne zavarják egymást a gyermekek a különböző tevékenységek végzése közben.

A napirend kialakításakor szem előtt tartottuk, hogy az étkezéseknek és az ezzel kapcsolatos gondozási teendőknek meghatározott és állandó időkerete legyen.

Továbbá kiemelt figyelmet szenteltünk az időkeretek összeállításakor annak, hogy legyen elegendő idő a gyerekek számára a szabadlevegőn történő tartózkodásra.

A gyermekek napirendje megváltozik a nyári időszakban, az étkezéseken kívül minden időt a

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
 3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
 OM: 028720
 email: ovoda2azsolca@freemail.hu
 adószám: 16677623-2-05
 honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

szabadlevegőn töltünk.

Napirendi javaslat
szeptember 1 – től május 31 – ig

A tevékenységek kezdete:	Vége:	Időtartama:	Megnevezése:
6.00	10.00	4 óra	gyülekezés, játék, kezdeményezése, foglalkozások, étkezés, mindennapos testnevelés, tízórai
10.00	11.30	1,5 óra	levegőzés, séta, kirándulás, udvari játék
11.30	12.30	1 óra	öltözködés, testápolás, ebéd,
12.30	14.30	2 óra	pihenés, folyamatos ébredés
14.30	16.30	2 óra	testápolás, uzsonna, játék hazamenetelig

Napirendi javaslat
Június 1 – től augusztus 31 - ig

A tevékenység kezdete:	Vége:	Időtartama:	Megnevezése:
6.00	8.00	2 óra	gyülekezés, játék, mindennapos testnevelés, testápolás, előkészítés étkezéshez,
8.00	8.30	0,5 óra	tízóraizás, testápolás
8.30	11.30	3 óra	öltözés, levegőzés, kirándulás, séta, udvari játék,
11.30	12.30	1 óra	öltözködés, testápolás, ebéd
12.30	14.30	2 óra	pihenés, folyamatos ébredés
14.30	16.30	2 óra	Játék az udvaron hazamenetelig

A felajánlott tevékenységek különféle szervezeti keretben folynak:

- választható tevékenységek,
 Egy időben többféle tevékenységből lehet választani
- kötetlen foglalkozás (3-4-5-6-7 évesek számára)
- kötött foglalkozások.(4 – 5 – 6 -7 évesek számára)

6.3.4. Tervezés

Tudatosan keresünk komplexitást a témák között, s az éves terv készítésekor megtervezzük az ismeretszerzés folyamatát, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységeket, a lehetséges élményszerzési formákat az előre látható szervezési feladatokkal együtt. Ugyanakkor ez nem jelent merev, mindenáron megvalósítandó kényszert, rugalmasan kezeljük a benne megfogalmazottakat.

Nevelőtestületünk felvállalja a gyerekek játékos keretek között folyó fejlesztését. Ennek szellemében járunk el akkor is amikor a tevékenységeken belül a témák feldolgozásakor megtaláljuk a lehetőséget a gyerekek mozgás, testséma, percepció és verbális fejlesztésének. Ez nagy tudatosságot és felkészülést kíván mindenkitől. Nagyon fontosnak tartjuk a gyermekek későbbi személyiségfejlődése érdekében, hogy minél zavartalanabban kezdhessek az első iskolai évet. Ennek a munkának az első lépése a gyermekek megismeréséről szolgáló fejlettségmérő lap kitöltése. Így képet kapunk óvodásaink fejlettségi szintjéről, s hogy adott gyermeknél mely részképesség fejlesztésére kell hangsúlyt fektetnünk. Maga a fejlesztés az óvodai élet minden tevékenységi formájában jelen van (játék, munka, zene, mozgás stb.).

A tanulási tevékenység során arra törekszünk, hogy minden gyermek, minden nap kapjon valamilyen pozitív megerősítést, mert a sikerélmények erősítik a gyermek önbizalmát és bátorságot adnak neki az újabb, nehezebb problémák megoldásához.

6.3.4.1. Tervezési dokumentációs rendszerünk:

2024. szeptember 1-jén hatályba lépett a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) az 57. § (6) bekezdésének módosítása, amely szerint a 7. § (1) bekezdés a)–j) pontjában meghatározott köznevelési intézmények a köznevelésért felelős miniszter által jóváhagyott, az állam által díjmentesen biztosított tanulmányi rendszert kötelesek használni. Az ovikréta bevezetésére időben megkezdtük a felkészülést. Fenntartónk biztosította a rendszer használatához szükséges laptopokat, az óvodapedagógusok pedig szakmai továbbképzésen ismerkedtek meg a rendszer használatával, fejlesztették IKT kompetenciájukat.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Mi az oviKRÉTA szoftver?

Az oviKRÉTA rendszer célja, hogy az óvodák gyermekekkel és alkalmazottakkal kapcsolatos adminisztratív feladataihoz informatikai támogatást nyújtson. Innovatív megoldásokat nyújt egy felhasználóbarát felületen keresztül, ahol az óvodai tevékenységeket egy rendszerben kezelhetjük. Biztonságos adattárolást és adatmentést biztosít egy központi adatbázisból, a rendszer webes felületen keresztül internetkapcsolattal bármikor/bárhonnan elérhető. A felhasználók részére megfelelő jogosultsággal egy gyermek, csoport története egyben, egy helyen látható és kezelhető.

Mit kell tudni az oviKRÉTA rendszerről?

Az oviKRÉTA rendszer célja, hogy a magyarországi óvodák gyermekekkel és alkalmazottakkal kapcsolatos adminisztratív feladataihoz informatikai támogatást nyújtson oly módon, hogy az óvodák fenntartói számára is biztosítsa a számukra fontos információk megtekintésének lehetőségét.

A Tudásbázis célja az oviKRÉTA rendszer felületének, felhasználói funkcióinak és a rendszer működésének ismertetése folyamatleírásokkal, illetve képernyőképekkel.

Az oviKRÉTA rendszer adminisztrációs felületei böngészőn keresztül érhetők el (Mozilla Firefox, Microsoft Edge, Google Chrome).

A rendszer felhasználói elsősorban az óvoda és a fenntartók alkalmazottai (vezetők, óvodapedagógusok, egyéb alkalmazottak).

Mire használható az oviKRÉTA rendszer?

- Gyermekek és gondviselőik, alkalmazottak adatainak rögzítésére, áttekintésére.
- Felvételi és mulasztási napló - jelenléti ív naprakész nyilvántartására, napló generálása a jelenléti ívből.
- Csoportnapló - óvodai tevékenységek, események rögzítésére, dokumentumok csatolására. A csoport története egyben, egy helyen látható és kezelhető.
- Gyermek fejlődésének nyomon követése - egy gyermek története egyben, egy helyen látható és kezelhető.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

- Óvodai beiratkozás - felvételi döntések, határozatok, Felvételi előjegyzési napló generálásra.
- Törzskönyv elektronikus elkészítésére

Szerepkörök az oviKRÉTA rendszerhez

- *Központi adminisztrátor* - Az üzleti alkalmazásbeállítások kezelését, a fenntartók, intézmények és ezek felhasználóinak adminisztrációját, valamint az alkalmazás naplók ellenőrzését biztosító kiemelt szerepkör.
- *Intézményi adminisztrátor* - Az intézmény és a hozzátartozó feladatellátási helyek összes üzleti funkciójának használatát biztosító szerepkör, amellyel a felhasználó az intézménybe járó gyermekek, csoportok és alkalmazottak adatait korlátozás nélkül megtekintheti, adminisztrálhatja.
- *Intézményegység adminisztrátor* - Kizárólag az érintett feladatellátási helyen az összes üzleti funkció használatát biztosító szerepkör, amellyel a felhasználó az intézménybe járó gyermekek, csoportok és alkalmazottak adatait korlátozás nélkül megtekintheti, adminisztrálhatja.
- *Fenntartó* - A fenntartóhoz tartozó intézmények és tagintézmények nyilvántartásaiba csak korlátozott betekintést biztosító szerepkör.
- *Pedagógus* - A pedagógushoz rendelt csoport(ok) és az azokba tartozó gyermekek adminisztrációját biztosító szerepkör.
- *Egyéb alkalmazott* - Az alkalmazotthoz rendelt csoport(ok), gyermekek korlátozott megtekintését biztosító szerepkör.
- *Szülők* - A fiók eléréssel rendelkező Felügyeleti jogosultakra Szülőként hivatkozunk. Az érintett gyermekhez kapcsolódó adatok megtekintését és a gyermekkel kapcsolatos szülői funkciók elvégzését biztosító szerepkör.
- *Étkezési adminisztrátor* - jelenleg még fejlesztés alatt...

6.4. Az óvoda kapcsolatai

6.4.1. Családok bevonása az óvodai életbe

Óvodánkban kiemelt helye van a családokkal történő együttműködésnek.

A család a szocializáció első színtere. A szülőknek jogaik és kötelezettségeik vannak gyermekük gondozásában, nevelésében, iskolássá, alkalmassá tételében. Az óvoda kiegészítő, segítő, támogató, szükség esetén hátránykompenzáló szerepet vállal a családi nevelés erősítésében.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleit bevonjuk mindennapi óvodai életünkbe, aktív részvételre ösztönözzük Őket, partneri kapcsolatot tartunk fenn velük: családlátogatások, közösségi rendezvények (nevelési évenként 3 alkalommal egészségnapok a védőnő és az orvos bevonásával , karácsonyi közös készülődés, anyák napja-évzáró, gyermeknap) szervezünk számukra, gyermekeik fejlődési mutatóit, fejlesztési tervét szükség szerint, legalább nevelési évenként két alkalommal egyeztetjük velük. Kiemelt feladataink sorába tartozik a családok folyamatos, konstruktív bevonása a gyermekek egészséges életmódra nevelésében.

Óvodánkban nagy számban vannak hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok gyermekei. A gyermekek a testi gondozottság, a társas érintkezés területén is lemaradást mutatnak, gondot okoz a más jellegű magatartáskultúrával való találkozás számukra.

A hagyományos családmodell megváltozott. A kétkeresős családmodell már nem jellemző a családokra. A Családi pótlékra, a különböző jogcímenek kapott támogatásra épül a család költségvetések jó része. A megváltozott otthoni családi légkörben a válások, különélések száma növekszik. Az otthoni légkör gyakran okoz a gyermekben elfojtott feszültséget, szorongást. Az ilyen családi légkör miatt fontos, hogy a gyermek az óvodában kapja meg a melegséget, biztonságot (óvó, védő, ellátó funkció előtérbe helyezése).

Az óvodapedagógus kellő tapintattal és körültekintéssel – a gyermek érdekeit szem előtt tartva – segíti a családokban a szülőket, hogy szülői feladataikat minél eredményesebben végezhessék.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Az óvodai nevelés nem lehet eredményes családi megerősítés nélkül, elengedhetetlen az összhangban történő nevelés. Arra törekszünk, hogy a szülők megelégedésére a családi nevelést kiegészítve gondozzuk, ápoljuk, védjük, szocializáljuk, neveljük, fejlesszük a gyermekeket. A szülőket nevelőpartnereknek tekintjük, ismertetjük velük nevelési felfogásunkat, programunk célját, feladatait. Minden lehetőséget megragadunk annak érdekében, hogy a családi nevelési eljárásokat megismerjük. A csoportos óvodapedagógusok családlátogatások során alapozzák meg, majd erősítik meg a szülőkkel való partneri kapcsolatot, tájékozódnak a gyermek otthoni háttéréről.

A gyermekek egyéni fejlődéséről folyamatosan konzultálunk a szülőkkel. Fontosnak tartjuk a hiteles tájékoztatást, a problémaérzékenységet, a tapintatot és az előre mutató segítséget.

Óvodánk nyitott: a szülők igényeinek megfelelően lehetőséget adunk arra, hogy előzetes megbeszélés alapján bármikor betekintést nyerjenek a gyermekeik óvodai életébe.

A családdal történő nyílt, őszinte együttműködés csak a kölcsönös bizalom talaján valósulhat meg. A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy tiszteletben tartjuk nevelési elveiket, hogy szeretjük gyermeküket. Arra törekszünk, hogy emberi magatartásunkban, szakmai felkészültségünkben egyaránt példamutatók legyünk.

A kapcsolattartás formái:

- beíratós: az első személyes kapcsolat felvétele
- összevont és csoport szülői értekezletek
- családlátogatások: családi nevelési szabályok megismerése
- egyéni beszélgetések: tájékoztató a gyermek fejlődéséről, egyéni esetmegbeszélések előzetes időpont-egyeztetés után
- szülők részvétele az óvodai életben: előzetes megbeszélés alapján a szülő tájékozódhat a gyermeke óvodai életéről
- közös ünnepek: Karácsony, Anyák napja
- hirdetőtáblán keresztüli információnyújtás:
 - gyermek napi és heti rendje
 - versek, mesék, dalok szövegei
 - programok időpontja,
 - a gyermekek heti étrendje

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

- csoportok tevékenységeihez szükséges anyaggyűjtések kérése
- negyedéves nevelési tervek
- fogadóórák.

6. 4. 2. Az intézmény fenntartóval való együttműködés

Intézményünk fenntartója: Alsózsolca Város Önkormányzatának Képviselő-testülete.

Együttműködésünk alapja a partnerközpontúság, együttműködésünk napi szintű, nyitottság és kölcsönös együttműködés jellemzi.

A fenntartó önkormányzat anyagilag és erkölcsileg is támogatja inkluzív óvodai környezetünk fenntartását, folyamatos fejlesztését.

Együttműködésünk formái:

- Közös pályázatok
- Óvodai programokon való részvétel
- Megbeszélések
- Beszámolók
- Azonnali jelzések
- Információáramlás
- Egyéni beszélgetés
- Gyermekvédelmi feladatokban való segítségnyújtás

6.4.3. Együttműködés az Általános Iskolával

Inkluzív óvodai környezetünk fenntartásában kiemelt szerepet tölt be az általános iskolával való kapcsolattartás.

Óvodánk a nevelés folyamatában megcélozza a tanulás alapkészségeinek megalapozását a következő képességterületeken: szociális képességek, értelmi képességek, verbális képességek, testi képességek.

Az iskolai életre alkalmassá tétel folyamatában az alábbiakat érvényesítjük:

- ✓ a feladat folyamat jellegű, a gyermek óvodába fogadásával veszi kezdetét,
- ✓ a 2,5-3-7 éves életszakasz feladatainak megoldása az életkori és egyéni sajátosságokból kiindulva, a gyermekek ismeretében történik úgy, hogy előkészítik a következő életszakaszt

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

- ✓ a gyermek adottságainak, képességeinek, készségeinek figyelembevételével kerül megtervezésre a gyermekek fejlesztési programja
- ✓ az érés és a tanulás együtt alkotják a fejlődést
- ✓ a célirányos fejlesztés a gyermek érési folyamatainak, és pszichikus fejlődési jellemzőik figyelembe vételével történik
- ✓ a fejlesztés során prioritást élvez a gyermek elemi szükségleteinek kielégítése, a játék feltételeinek biztosítása, és a mozgás elsődlegessége

A TÁMOP 3.3.8-12/2-2012-0080 pályázati projekt keretében továbbfejlesztett Óvoda-iskola átmenetet támogató programunk a gyermekek kudarcmentes iskolakezdését szolgálja.

Óvoda-iskola átmenet támogatása

- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb rész-képesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemlkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása)
- Iskolaválasztás (a kijelölt iskolával, a szabad iskolaválasztással, a halmozottan hátrányos helyzetűek előnyben részesítésével, a sajátos nevelési igényűvé minősítéssel kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás) támogatása
- Az érintett iskolákkal közös óvoda - iskola átmenetet segítő program kidolgozása
- A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében

6.4.4. Együttműködés az Egészségügyi szervekkel

Nevelési rendszerünkbe beépül a családok „Egészségnevelési programja” a védőnő és az óvoda orvosának bevonásával, mely keretében egészségnevelési témákban szervezünk tájékoztató előadásokat a szülők számára. Ezeken az előadásokon részletesen, szemléletesen ismertetjük óvodánk egészséges életmódra nevelési feladatait, továbbá segítséget kezdeményezünk a felmerült hiányosságok, problémák megoldásába, bevonva a Családsegítő Szolgálatot.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Az óvodás gyermekek egészséges fejlődésének folyamatos vizsgálatát, ellenőrzését az óvoda orvosa, védőnője látja el, akikkel aktívan együttműködünk az alábbi területeken:

- jogszabály által előírt szűrővizsgálatok
- gyermekek egészséges életmódra nevelése
- hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek hátránykompenzációs feladataiban
- családok támogatása nevelési feladataikban és
- szociális hátrányaik csökkentésében

6.4. 5. Együttműködés egyéb szakmai segítő szervezetekkel

Az együttműködési rendszerünk fontos partnere a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Kapcsolattartás formája és módja:

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek körében:
 - nevelés, pszichológiai tanácsadás,
 - korrekciók végzése,
 - tehetséggondozó tevékenységben való együttműködés
- Segítségnyújtás az iskolaérettség megállapításánál.
- Logopédiai ellátást biztosít az óvodás gyermekek beszédhibáinak javítására.
- Gyógytestnevelés a rászoruló gyermekek számára
- Szakmai segítségnyújtás.
- Továbbképzések
- Konzultációk
- Szakmai műhelyek
- Tanügy igazgatási segítségadás

6.4.6. Együttműködés a helyi Nemzetiségi Önkormányzattal

Együttműködésünk formái:

- Közös pályázatok
- Óvodai programokon való részvétel

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

- Megbeszélések
- Beszámolók
- Azonnali jelzések
- Információáramlás
- Egyéni beszélgetés

6.4.7 . Együttműködés a Közművelődési intézményekkel

A közművelődési intézményekkel való kapcsolattartás folyamatában az óvodás gyermekek élményalapú, tevékenységközpontú óvodai nevelés hatékonyságát szolgálja.

A közvetlen társadalmi környezetünkben működő társadalmi szervezetekkel és intézményekkel aktív partnerközpontú kapcsolatot építünk ki és tartunk fenn.

A kapcsolattartás folyamatos fenntartásáért, hatékony működtetéséért felelős az óvodavezető és a gyermekvédelmi megbízott.

6.4.8. A határon túli magyar nyelvű intézmények közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tartunk fenn.

7. Gyermekvédelemmel kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Gyermekvédelmi munkánk céljai:

- az óvodánkba érkező, szociális helyzetükből adódóan lemaradást mutató gyermekeink az iskolai életet egyenlő eséllyel kezdjék iskolás társaikkal,
- a hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése pozitív hatásrendszer és az alapvető szükségletek kielégítésének biztosításával,
- az enyhén értelmi fogyatékos gyermekek önmagukhoz képest eljussanak a fejlődőképességük optimális fokára, mellyel biztosítjuk, hogy fogyatékoságunknak megfelelő iskolában kezdhessék el iskolai életüket,

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

- **legyen természetes gyermekeink és a felnőtt dolgozók körében a “másság” elfogadása.**

Célunkat leginkább azzal érnénk el, ha már három éves koruktól óvodába járnának a körzetünkbe tartozó gyermekek.

Az óvodában biztosítjuk számukra a nevelő – fejlesztő légkört, ezzel együtt a szülőkre is hatással vagyunk támogató, segítő, empatikus magatartásunkkal.

Gyermekvédelmi munkánkban fő szerepet kap a gyermeki jogok érvényesítése és eredményre juttatása.

A gyermekvédelem úgy a programunkban, mint mindennapi munkánkban kiemelt szerepet kap.

A család elsődleges társadalmi közeg, az egy háztartásban, életvitelszerűen együtt élő emberek közössége, ahol a felelősség egymásért az összetartó erő és a feltételek közös megteremtését segíti. A család biztosít teret a személyiség kialakulásához, fejlődéséhez, elfogadásához.

Napjainkban a társadalmi – gazdasági folyamatok megváltoztatták a családok szerkezetét, működését, még magát a családi intézményt is.

Az óvodánkba járó gyerekek családjában is ezt a tendenciát vehetjük észre.. Fellazult családi kötelékek, a családban élő felnőttek felelősségvállalásának csökkenése, a gyermekek nevelési feladatainak áthárítása jellemzi nagyon sok gyerek hozzátartozójának, családjának életét.

Veszélyeztetettnak mondhatjuk az olyan állapotot, amely a gyermek:

- *testi,*
- *értelmi,*
- *érzelmi vagy*
- *erkölcsi* fejlődését a szülő vagy a gondozó és a környezete nem biztosítja, gátolja vagy megakadályozza.

Azokkal a családokkal és azon családok gyermekeivel fokozottan kell foglalkozni, ahol az említett állapotok fenn állnak. A megelőzés sikerét azáltal lehet biztosítani, hogy már a veszélyeztetettség kezdeti szakaszában el kell távolítani azokat az akadályokat melyek a gyermek fejlődését gátolják.

A veszélyeztetettség okai:

- *Környezeti okok* lehetnek a családon belül és azon kívül is. Óvodásaink elsősorban a családon belüli okok miatt lehetnek veszélyeztetettek. Oda kell figyelniük azokra a gyerekekre, akiknek szülei elváltak, válófélben vannak, élettársak, a gyermek nem a szülőkkel nevelkedik (nagyszülőknél, más rokonnál) házasságon kívüli kapcsolatban élő szülő neveli.

Persze maguk ezek a tények önmagukban nem veszélyeztetők, de gondozási – nevelési hiányosságokhoz vezethetnek.

- *Egészségügyi okokból* veszélyeztetett lehet a gyermek ha a családban fertőző beteg él, akit nem lehet megfelelően elkülöníteni.
- *Anyagi okból* veszélyeztetett a gyermek, ha a szülő, nevelő munkaképtelen, csökkent munkaképességű, munkanélküli és kapott jövedelme olyan alacsony, hogy a család eltartása nem elegendő.

Összegezve: a gyermek lehet veszélyeztetett:

- környezeti okokból,
- magatartási okokból,
- egészségügyi okokból,
- illetve több együtálló ok miatt.

Mindezeket igyekszünk felmérni a nevelési év elején:

- a beóvodázást megelőző “ismerkedő” családlátogatás alkalmával és a
- a gyermek anamnézisének elkészítésekor.

Gyermekvédelmi Programunk a helyi óvodai program egyik alappillére és fő iránya a nyitottság, a családokkal való együttműködés.

Gyermekvédelmi Programunkban tervezzük a családgondozás lehetőségeit, amelyekhez felmérjük a szülők igényeit. A cigány gyermekeink nevelése csak a családokkal való szoros együttműködés során valósulhat meg.

Így lehetünk képesek a gyermekek nyelvi kultúrájának teljes spektrumú fejlesztésére, a hagyományok ápolására, a kisebbség identitástudat megalapozására és fejlesztésére.

A családok szociális támogatásában is lépéseket kívánunk tenni propagálva a családokat

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

támogató akciókat és tájékoztatást adva a speciális szolgáltató intézmények, illetve az önkormányzat nyújtotta lehetőségekről, ezek alkalmi óvodánkban:

A gyermekvédelmi megbízott feladatai

- *A nevelési év elején:*
 - az éves munkaterv mellékleteként a gyermekvédelmi terv elkészítése,
 - felmérések készítése az óvodában: szociálisan vagy más módon hátrányos helyzetűekről veszélyeztetett gyerekekről,
 - ehhez felmérőlapok készítése, másolása, kiosztása, beszedése, értékelése,
 - az értékelés alapján az óvodába járó gyermekek szociális és egyéb szempontú állapotának meghatározása,
 - a kedvezményt kérők (egész évi) tájékoztatása, segítségnyújtás a kitöltéshez,
- *A nevelési év során:*
 - állandó kontroll a veszélyeztetett gyermekek felett – konzultáció a kolléganőkkel,
 - az előző táblázatban meghatározott partnerekkel való folyamatos kapcsolattartás
 - a gyermekvédelmi értekezleten és tájékoztatón való részvétel
 - folyamatos önképzés, konferenciákon való részvétel, jogszabályok nyomon követése.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

A gyermekvédelmi program megvalósításának erőforrásai, feltételei

Személyi	• gyermekvédelmi munkával megbízott óvodapedagógus • a gyermekvédelmi megbízott folyamatos képzésének biztosítása • az óvoda dolgozóinak folyamatos tájékoztatása a gyermekvédelmi feladatokról a hatályos jogszabályoknak megfelelően technikai dolgozók folyamatos fejlesztése a témában
Tárgyi	Ezen Pedagógia Program első oldalán felsorolt jogszabályoknak valamint a cél és feladatrendszernek megfelelően: • egészséges, biztonságos és nyugodt környezet fenntartása, folyamatos fejlesztése
Anyagi eszközök	• pályázati pénzek felhasználása • önkormányzati képviselők támogatásának elnyerése, • segélyszervezetek akcióinak felhasználása.

Gyermekvédelmi munkánk sikerkritériumai:

A gyermekvédelmi terv év végi értékelő elemzése alapján:

- óvodás gyermekeinket sikerül a családban megtartani,
- a körzetünkben élő valamennyi 3 éves gyermek beóvodázása megtörténi
- a kudarcmentes iskolakezdés teljes mértékben megvalósul a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek körében,
- a fogyatékos gyermekek 100 % - ban időben a fogyatékoságunknak megfelelő fejlesztő intézménybe kerülnek,
- dolgozóink mindennapi munkájába teljes mértékben beépül a toleráns, elfogadó, segítő és együttműködő magatartás,
- a kapcsolattartási táblázatban meghatározott kapcsolattartási módok a legteljesebb mértékben teljesülnek.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

- Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi - fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia - vizsgálatának) kezdeményezése, megszervezése
- Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok)
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások, táborok szervezése; rendezvények látogatása)
- A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzügyi hozzájárulások fedezetének hiányában)

8. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermekek az óvodáskor végére, a belső érés, a családi nevelés, az óvodai nevelés folyamat eredményeként eléri az iskolai munkához, iskola életéhez szükséges fejlettségi szintet.

Az iskolaérettség kritériumai:

- testi
- lelki és
- szociális érettség.

A testi fejlettség jellemzői

A gyermek életkorának megfelelő fejlettség:

- első alakváltozás
- megváltozott testarányok
- a látás, hallás épsége
- a mozgásszervek, statikai funkciók, az izmok kellő fejlettsége

- megfelelő teherbíró képesség
- nagymotoros készségek, a felsőtest és a lábak mozgáskoordináltsága, megfelelő egyensúlyérzék
- a Finom motorikus készségek, a szem – kéz koordináltságának megfelelő fejlettsége
- ismeri a testrészeit, azok funkcióit, védelmét
- követi a megismert egészségügyi és higiénés szokásokat
- testi szükségletei kielégítését képes szándékosan irányítani.

Lelki fejlettség

A gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődéssel készül az iskolába lépésre. Elsajátította a tanuláshoz szükséges alapismereteket, különböző tapasztalatokat, gyakorlati készségeket szerzett. Érzékelése, észlelése tovább fejlődik.

Kialakul a megbízható emlékezet.

A gyermek képes:

- ismeretlen fogalmat nem tartalmazó, egyszerű bővített vagy összetett mondat (kb. 14 – 16 szótag) visszaadására hallás után,
- a hallott rövid mesék, történetek szándékos megjegyzésére, lényeges mozzanatok, cselekvések kérdések alapján történő felidézésére
- rendelkezik életkorának megfelelő szóbeli kifejező képességgel
- életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal, tisztán ejti a magán és mássalhangzókat, érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél
- gondolatait, érzelmeit szavakba öntve bátran el tudja mondani
- megfelelően reagál a szóbeli információkra
- odafigyel a felolvasott szövegre. A könyv képeit nézegetve el tud mesélni egy történetet
- az irodalomhoz kapcsolódó tevékenységekben önálló
- felismeri az írott és beszélt irodalom között összefüggést. Érdeklődést mutat az írás céllal történő felhasználása iránt (érezzen késztetést arra, hogy majd

megtanuljon írni)

- az óvodáskor végére el kell jutnia a gyermeknek a prekauzális gondolkodási szintjére

El kell érnie a lényeg látás bizonyos fejlettségét:

Annak felismerését, hogy az egész részekből áll és részekre bontható

- Elemi fogalmak, ítéletek és következtetések alkotására való képességre, ezen belül bizonyos ok – okozati összefüggések meglátására
- Rendelkeznie kell a térbeni tájékozódás, észlelés alapjaival, alapvető térbeli összefüggéseket felismer.

Az óvodáskor végére a gyermek legyen tisztában a geometriai ábrákkal és azokat tudatosan használja:

- Megérti a mennyiségek közötti összefüggéseket, matematikai műveleteket végez (számlálás, hozzáadás – elvevés, stb.)
- Különböző sajátosságok szerint tud csoportosítani, sorba rendezni.
- Képes a sorminták reprodukálására.
- Megérti az észleléssel kapcsolatos fogalmakat.
- Visszaidézi, s rekonstruálja az események sorrendjét.
- Tisztában van az idő fogalmával.
 - Megfelelő a kézügyessége, mozgásbeli fejlettsége, mozgások célnak megfelelő irányítása.
 - Fejlett az ábrázoló képessége. Vizuálja az elképzeléseit. Sokféle írószerszámot használ.
 - Bátran kísérletezik a különböző anyagokkal, eszközökkel.
 - Az óvodai évek alatt a természet- és társadalmi környezetben alapvető tájékozottságot szerez.
 - Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról.
 - Tudja a nevét, lakcímét, szülei foglalkozását. Felismeri a napszakokat.
 - Jól tájékozódik szűkebb lakóhelyén. Ismeri a környezetében élő állatokat, növényeket, azok gondozását, védelmét.

- Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Ismeri, és a gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- *A gyermekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a kisebbségi kultúra és nyelv iránt,*
- *Ismerjen a cigány kisebbség kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat*

Szociális érettség

- Az óvodai élet végére az egészségesen fejlődő gyermekek készen állnak az iskolai élet és a tanító elfogadására, képesek az együttműködésre, a megfelelő kapcsolatteremtésre, társaikkal és a felnőttekkel.
- Kialakult a feladattudata, feladattartása, ezen belül bizonyos monotónia tűrése, önálló munkavégzésre való képessége.
- Legalább átlagos a munkatempója. A feladatok életkorra jellemző (átlagos) időn belül történő felfogására képes.
 - Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme: legalább 5 – 10 percig tartó akaratlagos figyelemre, és a tárgyak, jelenségek lényeges megfigyelésére képes.
 - Megfelelő az önértékelése, önbecsülése.
 - Ismeri önmagát, családját és kulturális csoportját.
 - *Ismerkedik a cigány kisebbségi szokások és tárgyi kultúra értékeivel, megtanulja azok tiszteletét és megbecsülését.*
 - Pozitív a hozzáállása magához és másokhoz.
 - Megbízik önmagában, önállóságot mutat.
 - Tiszteli saját és mások jogait. Kivárja a sorát. A legtöbb szabályt, szokást képes követni.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

- Empátiát mutat, megérti és respektálja a különbségeket.
- Érzelmait megfelelő módon fejezi ki.
- Felelősséget vállal, elfogadja az alternatívákat.
- Képes kompromisszumot kötni és párbeszédet használ a probléma megoldására.
- Keresi a saját mércéje szerinti szépséget és harmóniát, meghatározza a saját kritériumát a szépségről, harmóniáról.

9. Az intézményi munkát érintő értékelések

Óvodánk nevelő-fejlesztő munkájának értékelése az Óvodák számára kiadott „Önértékelési Kézikönyv” alapján, az intézményi Belső Önértékelési Csoport irányításával történik az alábbi területeken:

- Óvodapedagógusok Önértékelése – 8 kompetencia mentén
- a Vezető munkájának Önértékelése – 5 értékelési területen
- az Intézmény munkájának Önértékelése – 7 értékelési területen.

Az óvoda Önértékelési munkája a Belső Önértékelési Csoport hosszú, illetve rövid távú terve alapján történik. A rövid távú terv a mindenkori nevelési év munkatervének mellékletét képezi.

Az intézményi önértékelés egyik alappillére az intézményvezető nevelési évet értékelő dokumentuma.

2. sz. Melléklet

**"Ha az embert olyannak vesszük, mint amilyen, tulajdonképpen rosszabbá tesszük.
De ha olyannak vesszük, amilyennek lennie kell, akkor azzá tesszük őt, amivé lehetne."**
/Goethe/

A nemzetiségi óvodai nevelés keretén belül a roma/cigány gyermekek óvodai nevelésének kiegészítő programja

1. / A roma/cigány gyermekek óvodai nevelés folyhat:

- a) a kisebbség nyelvén,
- b) két nyelven,
- c) cigány kulturális nevelés keretében, magyar nyelven.

Óvodánkban cigány kulturális nevelés keretében, magyar nyelven történik a kisebbségi nevelés.

A cigány kisebbségi óvodai nevelés keretében helyi pedagógiai programunk cél, - feladat és tevékenység rendszere tartalmazza a cigány kultúra, művészetek és hagyományok értékeire épülő nevelő – fejlesztő munkát . A tevékenységi formákban hangsúlyozottan szerepeltetjük a cigány játékokat, verseket, meséket és dalokat. A vizuális nevelésben a sajátos szín- és formavilág kiemelt helyet kap. A mozgáshoz kötődő tevékenységek között szerepel a cigány táncművelés megismertetése.

2./ A roma/cigány kisebbségi nevelés

Célja:

- biztosítson nyugodt környezetet a gyermekek számára
- ápolja és fejlessze a kisebbségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat
- készítse fel a gyermeket a kudarcmentes iskolakezdésre
- segítse a kisebbségi identitástudat kialakulását és fejlesztését.

Feladatunk:

- törekednünk kell arra, hogy a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése mellett – figyelembe véve a gyermek nyelvi ismeretét – minél teljesebbé váljon kommunikációjuk.
- A kisebbségi kultúrkincsből és az anyanemzet kultúrájából (irodalom, zene, népi játék) tudatosan felépített tematika segítségével változatos módon szervezzük meg a tevékenységeket.

A roma/cigány óvodai nevelés megszervezése

1. A óvodai nevelés a gyermek óvodába lépésétől az iskola megkezdéséig tart.
2. A roma/cigány óvodai nevelésben résztvevő óvodapedagógusoknak ismernie kell a cigányság szellemi és tárgyi kultúráját, hagyományait, szokásait. Fontos feladata a kultúrkincs továbbörökítése.
3. A nemzetiségi óvoda nevelő munkáját kiegészíti a családdal (szülőkkel, nagyszülőkkel stb.), a nemzetiségi intézményekkel, szervezetekkel való együttműködés, különösen a gyermekek nyelvi kultúrájának fejlesztése, a hagyományápolás és a roma identitástudat megalapozása és fejlesztése terén.
4. A roma/cigány óvodai nevelést folytató óvodának a kisebbségi kultúra és nyelv ápolását segítő eszközökkel is rendelkeznie kell.
5. Az óvoda környezete tükrözze a helyi roma/cigányság kultúráját, életmódját, szokásait, hagyományait és tárgyi emlékeit.
6. A roma/cigány i óvodai nevelés oly módon készítse fel a gyermekeket a sikeres iskolai előmenetelre, hogy tudatosan építsen a cigány kultúra és a többségi kultúra közötti különbségekre és hasonlóságokra.

Az óvodánkba járó gyermekek több mint 50% -a az etnikai kisebbséghez tartozik.

Helyi szinten , a fenn meghatározottakon felül kiemelt célunk:

A higiénés és mentálhigiénés szokások, a társadalmi és természeti környezetről szerzett ismeretek, a szocializáció terén lévő hátrányok leküzdése és az iskolaérettség szintjére való felzárkóztatás.

Feladataink: A szociális kulturális környezetből jövő és eltérő értékeket hozó gyermekek megismerése, fejlesztése.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Egészséges életmódra nevelés területén: A higiénés szokások kialakítása, legyen igényük, környezetük, ruházatuk tisztaságára. Az étkezés és viselkedési szokásaikat az elfogadott normákhoz alakítjuk. Fontosnak tartjuk az önmagukkal kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységek megismertetését és folyamatos gyakorlással készség szintre emelését.

Érzelmi és szocializációs nevelés területén: Meleg, barátságos és elfogadó légkör megteremtése, amelyben, a gyermek biztonságban érzi magát, kötődik a felnőttekhez és társaikhoz. Megismertetjük az alapvető illemformákkal, köszönési formákkal. Pozitív erkölcsi érzelmeire hatva, a közösségi szokások alapvető normáit kialakítva válik a csoport közösségének egyenrangú tagjává. Pozitív értékelés hatására fejlődik igazságérzetük, lelkiismeretességük, konfliktusmegoldó képességük, szociális érzelmeik gazdagodnak.

Anyanyelvi – értelmi fejlesztés és nevelés területén: Az intézményünkbe járó cigány gyermekek óvodai nevelésének alapköve a differenciált fejlesztés beépítése a nevelő-fejlesztő munkába, melynek folyamatában a felzárkóztatás és tehetséggondozás a gyermekek egyéni sajátosságainak megfelelő arányban jelenik meg. Ezért ennek cél, feladat és tevékenységrendszerét ebben a fejezetben – ismételtelen nem bontjuk ki (Lásd a teljes módosított pedagógiai programot)

Az anyanyelvi nevelés területén fontos, hogy az anyanyelvként használt magyar nyelvet, minél jobb artikulációval, bővebb szókincssel használják.

Legtöbben olyan családi környezetből érkeznek, ahol kevés ösztönzést kapnak a művészeti tevékenységekhez, ezért fontos feladatunk, hogy segítsük fejlődésüket / sokféle élménynyújtás, technikák, anyagok megismerése és biztosítása /.

A gyerekekre jellemző a zenei érdeklődés és a zene szeretete és ez megmutatkozik tehetségükben / ritmusérzék, tiszta éneklés, harmonikus mozgás, dallam gyors felismerése, elsajátítása/.

Feladatunk a szövegkiejtés pontosítása, a zenei alapfogalmak elsajátítása, megismertetni a gyermekekkel a népi, a klasszikus és a műdalokat, zenei műveket.

Családi környezetükben kevesebb ösztönzést kapnak az ábrázoló tevékenységhez a tárgyi

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

feltételek hiányosságai miatt. Ezért törekszünk változatos eszközök biztosításával érdeklődésüket felébreszteni, aktivitásukat fokozni.

A már meg lévő ismeretekre építve kell tágítani látókörüket, bővíteni a már meglévő tapasztalataikat, fogalmaikat mobilizálni az értelmi tényezőket: érdeklődés, figyelem, gondolkodás, beszéd. A tárgyakhoz fűződő erőteljesebb érzelmi tartalom segít bennünket abban, hogy tevékenyebben vegyenek részt a külső világ megismerésében, önállóságuk, kreativitásuk, a matematikai igazságtartalom keretein belül érvényesülhessen.

Az óvodában ismerik és szeretik meg a szervezett, rendszeres testmozgást, a sport eszközeit. A testnevelés foglalkozások keretében fontos feladatunk a mozgás megszerettetése, az állóképesség javítása, edzettségük fokozása.

A gyerekek nagyon sok biztatást igényelnek és csak fokozatosan vonhatók be a foglalkozásokba.

Kapcsolatok a feladatok megoldása érdekében: A szülőkkel való kapcsolattartásra nagy hangsúlyt kell fektetnünk, hiszen a gyermekeik nevelése csak akkor lesz eredményes, ha a szülőkre is hatni tudunk. A családokkal rendszeresen tartjuk a kapcsolatot a gyermekek optimális fejlesztése érdekében, amennyiben szükséges megfelelő szakember segítségét kérjük. /orvos, védőnő nevelési tanácsadó, logopédus/. Fokozatosan, tapintatosan rávezetjük őket a helyes nevelési módszerek alkalmazására, a jogszabályi elvárásoknak megfelelően szülőket tájékoztatjuk elért eredményekről.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére, a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként :

a) a gyermekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a kultúrája és nyelve iránt

b) életkorának és egyéni képességeinek megfelelően rendelkezzen olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket tudja a roma/cigányság felé közvetíteni

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

c) tudjon tájékozódni a kommunikációs helyzetekben

d) ismerjen a kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat

e) ismerkedjék meg a helyi szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeivel, tanulja meg azok tiszteletét és megbecsülését.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

3. sz. Melléklet

Kiemelkedő képességű gyermekek fejlesztési lehetőségei

Óvodánkban felfigyelünk a valamilyen területen kiemelkedő képességű gyermekekre.
Feladataink ezen a területen differenciált feladatadással, egyéni irányítással fejleszteni optimális előrehaladásukat. Minden esetben felhívjuk a szülők figyelmét töretlen fejlődésük érdekében az otthoni feltételek megteremtésére. A tankötelezettség elérése idején segítséget adunk az iskolaválasztáshoz, speciális iskolatípusba javasoljuk beíratásukat.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek eljutnak a pontos, valóság-hű észleléshez, mellyel ismereteik megalapozottak lesznek,
- Képesek az ok – okozati összefüggések felismerésére,
- Kíváncsian, érdeklődéssel fordulnak környezetük felé, fokozatosan alakul szándékos figyelmük,
- Alkalmasak lesznek az együttműködésre a páros és mikrocsoportos munkában,
- A cselekvő – szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van náluk.

4.sz. Melléklet

A két és fél éves gyermekek neveléséből adódó kiemelt feladataink:

A 2,5 évesen óvodába kerülő gyermeknél kiemelt feladatunk a nevelési-gondozási területe, az optimális fejlődés elősegítése.

Elsődleges feladatunk:

- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése,
- a primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése,
- egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető higiénés szokások kialakulásának segítése (a testi-lelki harmónia kialakulását és megőrzését segítő napirend – ezen belül: étkezés, mosakodás, öltözködés, alvás, pihenés, levegőzés, játék, mozgás),

Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

- derűs légkör biztosítása, az óvodába kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése az esetlegesen átélt nehézségeik feldolgozásában,
- az óvónő -gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése,
- az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzetében, az éntudat egészséges fejlődésének segítése,
- a társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése,
- lehetőségteremtés az óvónővel és/vagy a társakkal közös élmények szerzésére az én-értékesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába befolyásolva a gyermek fejlődését,
- a kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása),
- a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermekek nevelése-gondozása speciális törődéssel, szükség esetén más szakemberek

bevonásával.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése,
- a kommunikatív képességek és a kommunikációs kedv fejlődésének segítése,
- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása,
- a gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása,
- az önálló aktivitás és a kreativitás támogatása,
- az önálló véleményalkotásra, a döntésre, a választásra való képessé válás segítése,
- ismeretnyújtás, a tájékozódásnak, a tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése,
- a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése.

Befogadás

A kisgyermek és az óvónő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést az óvodai közösségbe, csökkenti a szülőtől való elvárás során fellépő negatív tüneteket (pl. étvágytalanság, súlyesés, nyugtalanság, sírás, tiltakozás, alvászavar, stb.).

A 2,5 éves gyermek nevelésének - gondozásának főbb helyzetei

A nevelés-gondozás valamennyi helyzetének célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzátartozik a személyi- és tárgyi környezettel való harmónia is, ezért a nevelés-gondozás valamennyi helyzetében lehetőséget kell biztosítani a kisgyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi- és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget kap a helyes, tapintatos, figyelmes kapcsolatkezelés kialakításához. A gondozás (testi szükségletek kielégítése) és a játék a 2,5 éves gyermek élet egyenrangúan fontos helyzetei,

melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése.

Tanulás

2,5 éves korban nevelés-gondozás területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: minden olyan tapasztalat- és/vagy információszerzési folyamat, tanulás, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és/vagy a gondolkodásban.

A tanulás tevékenység, illetve tevékenységbe ágyazottan történik.

Folyamatjellegéből következik, hogy az előzetes tapasztalatoknak, az előzetes tudásnak döntő befolyása van arra, hogy mi az, amit a gyermek megtanulni képes a szó lehető legtágabb értelmében.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A pszichikum energiája véges, azaz konstans. Az azonos időben zajló tanulási folyamatok intenzitása különböző. A fejlődés, a tanulás folyamatos, időkorlátok nélküli, egyéni ütemnek megfelelő. A gyermekek között érdeklődés, tanulási stratégia, tanulási típus tekintetében megmutatkozó különbségek léte természetes. A tanulás folyamat, melyben vannak megtorpanások, stagnálások, sőt visszaesések is.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció. A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, az óvónő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás..

Gondozás

Bensőséges interakciós helyzet az óvónő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.

A szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi az óvónő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza (ez növeli az együttműködési kedvet), a sikertelenségért viszont nem jár elmarasztalás. Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel az egyes

mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, az óvónő a gyermekről adott jelzései kihatnak az önellfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődését. Az óvónő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

Mozgás

Kisgyermekkorban mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást. Mind a csoportszobában, mind az udvaron biztosítani kell a gyermekek számára minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgás aktivitás fenntartása.

Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a gyermekeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron több lehetőség adott, mint csoportszobában. A csoportszobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A csoportszobában is szükségesek nagymozgásos játékok.

Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget.

Mondóka, ének

Az óvodában a sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, az óvónő kellemes ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömelményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.

Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi- (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyekre más helyzetekben nincs lehetősége. Fejődik emberismerete, a főhőssel való azonosulás fejleszti empátiáját, gazdagodik szókincse. A mese segíti az önálló véleményalkotás alakulását. A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

Rajzolás, mintázás, kézimunka

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás – nem az eredmény.

Az óvónő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az ábrázoló tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését.

Külső világ tevékeny megismerése

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. viráglocsolás, gyümölcsnap előkészítése... stb.). Az öröm forrásai az együtteség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. A helyzetek lényeges tanulási lehetősége az egymásra épülő elemekből álló műveletsorhoz igazodással próbálkozás, az együttműködés és a feladatok megosztása. Az egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikuma iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembe vételét és az empátiát.

5.sz. Melléklet

SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása.

Az óvodai nevelés közvetlen célja az esélyegyenlőség biztosítása terén a szegényebb családok gyermekeinél jelentkező kognitív hátrányok mérséklése.. Minden lépés a halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő - a beiskolázhatóságot biztosító - fejlődését szolgálja.

Ennek részterületei:

- a szociális hátrányok kompenzálása
- a pedagógiai munka, a pedagógiai kultúra megújítása, az innovációs hajlandóság erősítése

A szociális hátrányok kompenzálása

A szociális hátrányok kompenzálása nem jelenti azt, hogy az óvoda átveszi, átveheti a család szerepét. E helyett mélyebb együttműködésre törekszik a többi szereplővel, a szülőkkel, a gyermekjóléti szolgálattal, a fenntartóval, az iskolával, a civil szervezetekkel és más intézményekkel. Az óvoda csak a nevelési, szocializációs folyamatot közvetlenül akadályozó tényezők felszámolása terén bír hatékony eszközökkel.

Szervezési feladatok

- A halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása (a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása)
- Integrációt elősegítő csoportalakítás (olyan csoportalakítási elvet kell választani, amely biztosítja a halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlását)
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása
- A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Pedagógiai munka kiemelt területei

- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés (részletes anamnézis)
- Kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőképesség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése)
- Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés)
- Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás)
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- Korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei)

Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása
- Rendszeres napi, vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségének biztosítása a foglalkozásokon
- Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása
- Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése, pl. karácsony, stb.
- Partnerközpontú működés, szülői igények kiszolgálása

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

6. sz. Melléklet

OM azonosító:028720

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha

Sajátos Nevelési Igényű Gyermek (SNI) Helyi Óvodai Pedagógiai Programja

Az Alapító okiratunkban meghatározott integrált óvodai nevelésünk, óvodánk dolgozóit a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésére motiválja:

Érezzük és tudjuk, hogy egyre jobban felerősödött a nevelési-oktatási intézmények felé az az igény, hogy befogadják azokat a gyermekeket, akik eltérnek az átlagos gyermekektől. Mindez nagy kihívást jelent valamennyi gyermekeket nevelő intézmény számára. A neveléshez szükséges szakmai kompetenciák megszerzése mellett feltétlenül szükségesnek tartjuk a törvényi háttér pontos ismeretét. Ennek alapján az óvodai programunkba be kell illeszteni a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének célját, irányelveit, feladatait és feltételrendszerét.

Óvodánkban, az intézmény Alapító Okiratának megfelelően az alábbi Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelését – fejlesztését látjuk el:

Az óvoda alaptevékenysége:

- Az intézmény feladata az óvodai ellátás és óvodai nevelés, ennek során az iskolát megelőző kisgyermekkorai fejlesztés, az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása,
- továbbá a sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált nevelése, speciális igények figyelembevételével, egyéni képességekhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése **az alábbiak szerint:**

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
 3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
 OM: 028720
 email: ovoda2azsolca@freemail.hu
 adószám: 16677623-2-05
 honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek - azaz azon különleges bánásmódot igénylő gyermekek, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorukhoz viszonyítottan jelentősen alulteljesítenek, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek, közösségbe való beilleszkedésük, továbbá személyiségfejlődésük nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősülnek sajátos nevelési igényűnek - integrált nevelése,
- sajátos nevelési igényű gyermekek, azaz azok a különleges bánásmódot igénylő gyermekek, akiknek a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékosak, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékosak, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek - integrált nevelése.

Az óvodai nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igényű óvodások óvodai környezetét úgy alakítjuk ki, hogy az adott gyermek sajátos nevelési igényét figyelembe véve biztosítjuk számára a szükséges tárgyi feltételeket, segédeszközöket, a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Amit tudnunk kell az SNI gyermek befogadásáról és fejlesztettségéről:

Melyik komponenshez tartozik?	SNI gyermek sérülés specifikus meghatározása a szakvélemény alapján – koherencia az Alapító Okiratban meghatározott alaptevékenységi körével
Ki jogosult a szakvélemény megállapítására	Szakértői bizottság
Mit tartalmaz a szakvélemény?	Habilitáció, rehabilitáció, fejlesztő foglalkozás
Milyen okokra vezethető vissza?	Organikus okra visszavezethető
	Organikus okra nem visszavezethető
A fejlesztés kinek a kompetenciája?	Gyógypedagógusé: Szakértői óraszámban meghatározott időben és tevékenységben Óvodapedagógusé: team munkában a segítő szakemberekkel, együttműködve a szülőkkel
Hogyan történik a fejlesztése?	Egyéni fejlesztési terv alapján
Ki a felelős a megvalósításért?	intézményvezető
Kik jogosultak az ellenőrzésre	Szakértői bizottság és hatósági ellenőrző szervek

	(MÁK)
--	-------

Tankötelezettségi alóli felmentés esetén a Nkt. 45. §-ának megfelelően:

„Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.”

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésének intézményi szintű feladatai:

- A közösségbe való beilleszkedésük segítése: alkalmazkodó képesség, akaraterő, önállóság, érzelmi élet, együttműködés fejlesztése óvodapedagógiai eszközökkel.
- Képességeik fejlesztése: vizuális, akusztikus, taktilis, motoros és nyelvi, gyógypedagógiai eszközökkel.
- A hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása.
- A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- A funkciók egyensúlyának kialakítása.
- Speciális segédeszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása.
- Egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- A speciális fejlesztéshez szakemberek biztosítása.

A fejlesztésben résztvevők köre:

A szülővel való szoros együttműködés kialakítására törekszünk a gyermekek fejlődése érdekében.

Szakértői rehabilitációs bizottság: diagnosztizál, javaslatot tesz, kontroll vizsgálatot végez és figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését.

Gyógypedagógus: értelmezi a szakvéleményt, elvégzi a rehabilitációt, speciális egyéni fejlesztést, javaslataival segíti az óvodapedagógusaink munkáját, közreműködik a szülővel.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Óvodapedagógusaink: Együttműködnek a szakemberekkel, javaslataikat beépítik a pedagógiai folyamatokba.

A gyógypedagógusi, logopédusi, pszichológusi feladatokat a szakvéleményben javasolt időtartamnak megfelelően, megbízási szerződés alapján végzi a szakember. Óvodapedagógusaink a szakértői véleményben leírt fejlesztési területeknek megfelelően folyamatosan végzik fejlesztő tevékenységüket.

Óvodánk arra törekszik, hogy biztosítsa a sérült gyermek részére a speciális fejlesztő eszközöket, az elfogadó környezetet és terhelhetőségüket a gyermekek állapotához, személyiségjegyeikhez igazítja.

A fejlesztési folyamat megvalósításának dokumentumait:

- Egyéni fejlesztési terv
- Egyéni fejlesztési lap (A. Tű.356.r.sz. A. Tű. 357. r.sz.)

A szakértői vélemény alapján határozzuk meg a fejlesztés célját, az intézményi szintű feladatokat, a fejlesztésben résztvevők körét, a megvalósulás dokumentumait, illetve az óvodapedagógus, gyógypedagógus, egyéb segítő hálózat feladatait.

Intézményünk befogadó szemlélete:

Az integrációt az egész nevelő testületünk föl vállalta, melyet a teljes alkalmazotti kör is támogat. Az integrálhatóság minden esetben fontos döntést igényel, melynél figyelembe vesszük az összes körülményt, az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni fejlesztési kereteket határozzunk meg. Kiemelt gondot fordítunk arra, hogy az SNI gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdésére. Az óvoda vezetősége támogatja az óvodapedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

Sikerkritériumnak tekintjük:

A gyermek beilleszkedési, a foglalkozásokhoz való egyenlő hozzáférés, valamint az önmagához mért fejlődés fokát/szintjét.

A sikerkritérium eredményességét szolgálják:

- az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, a módszerkombinációk

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

• elfogadó, toleráns, empátikus, hiteles magas szintű pedagógiai és pszichológiai ismeretekkel és képességekkel rendelkező óvodapedagógus, aki:

- Az óvodai nevelésbe már szakértői véleménnyel érkező gyermekek megismerése
- A sajátos nevelési igényre utaló jelek tapasztalásának jelzése az óvodavezető felé, az óvodába szakértői vélemény nélkül bekerülő gyermek esetében.
- Az észlelt probléma megbeszélése a szülőkkel.
- A szülőkkel együttműködve törekedjen arra, hogy a gyermek szakértői vizsgálata megtörténjen.
- Amennyiben szükséges az óvodavezető közreműködésével szakember bevonása a gyermek fejlesztésébe.
- jogszabályi elvárás, és szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez, → együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

• **A gyermek SNI típusához igazolód szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű**

gyógypedagógus az együttműködés során:

- Segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását.
- Javaslatot tesz gyógypedagógiai-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,
- Segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd)eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
- Együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszik a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

- Segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában
- Kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
- Részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- Részt vesz az óvodai foglalkozások és tevékenységek adaptációjában.

Fogalom magyarázat:

Habilitáció és rehabilitáció fogalma:

Habilitáció: beillesztés

- Ha a sérülés veleszületett vagy kora gyermekkorban elszenvedett károsodás. következménye
- Nem beszélhetünk korábbi jobb helyzetről, amit szeretnénk visszaállítani.

Rehabilitáció: visszahelyezés

- Az adott helyzet jobbítására való törekvés.
- Egy megelőző feltételezetten jobb helyzet, állapot elérésére törekvés

Az SNI gyermekek óvodai integrált nevelésével kapcsolatos ismeretek, alapelvek:

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe. A jelentősen eltérő kóreredet – végtagredukciós fejlődési rendellenességek és szerzett végtaghiányok; petyhüdt bénulást okozó kórformák; a korai agykárosodás utáni mozgásrendellenességek; egyéb, maradandó mozgásállapot-változást, mozgáskorlátozottságot okozó kórformák; a halmozott sérüléssel járó különböző kórformák – és károsodás miatt a mozgáskorlátozottság egyénileg is sok eltérést mutat. A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott és halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott) gyermek óvodai nevelése során kiemelt feladat a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése, a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb

környezet minél sokrétűbb megismertetése, és ily módon az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, a megtanult mozgás alkalmazására nevelés.

Az óvodában biztosítani kell a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és étletteret (az ehhez szükséges akadálymentes környezetet, sajátos technikai eszközöket, például lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét. Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció és terápia feladatait, valamint a mozgásnevelést az óvodai foglalkozások körébe kell beépíteni. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat. Óvodáskorú mozgáskorlátozott gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén.

- Mozgásfejlesztés

Óvodáskorban előtérbe kerül az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel.

A mozgásfejlesztésben hangsúlyt kell kapnia a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használata kialakításának is.

- Önellátás, önkiszolgálás fejlesztés

A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve szükséges az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés. A sérülés függvényében szükség lehet az egészségüggyel való kapcsolattartásra, pl. inkontinencia kérdésének megoldásában

- Játéktevékenység

A mozgáskorlátozott gyermeket a játéktevékenységében akadályozhatja bizonytalan testtartása, a helyzet- és helyváltoztatás, az eszközhasználat nehezítettsége, a téri tájékozódás terén fellépő nehézségek stb. Szükség lehet a játékhöz használt tér átalakítására, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek adaptálására. Az egyes tevékenységek során fontos a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.

- Nyelvi fejlesztés

A mozgáskorlátozottsághoz társulhatnak beszédzavarok, kommunikációs problémák. A szókincs szegényesebb lehet, a különböző kognitív funkciók érintettsége akadályozhatja versek, mondókák megtanulását, a mozgászavarok hatással lehetnek a nonverbális kommunikációra, légzésproblémák állhatnak fenn, súlyos esetben beszédképtelenség is előfordulhat. Emiatt fontos feladat a

mozgáskorlátozott gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe, szükség lehet sajátos fejlesztési célok kitűzésére, esetleg a logopédussal való együttműködésre.

- Éneklés, zenei nevelés

Artikulációs problémák, légzésproblémák, a vitálkapacitás beszűkülése, ritmus és tempó érzékelésének nehezítettsége állhat fenn, ami pl. felső végtag érintettség esetén kiegészülhet az eszközhasználat nehezítettségével. Az óvodás életkor kiemelt tevékenysége az éneklés, így a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztésébe is beépítendő. Pozitív hatása előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődést is (pl. elősegíti a test ellazulását), társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérzékelést. A tevékenységek végzése közben szükséges lehet speciális testhelyzet felvétele, esetleg a gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használata. - **Rajzolás, kézügyesség fejlesztés.**

Felső végtag érintettség, izomtónus fokozódása, gyenge izomzat, a törzs- és fejkontroll hiánya stb. okozhat problémát ezen a területen. Fontos a kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítségét célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítése, szükséges lehet adaptált eszközök használata, esetleg az eszközök rögzítése, a finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése. Minden tevékenység során kiemelt feladat a tapasztalatszerzés biztosítása, a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtése. A mozgáskorlátozott gyermek eltérő tapasztalatokkal rendelkezik, észlelési problémái, testsémazavarai lehetnek, kevesebb ismerettel rendelkezhet az őt körülvevő világról. Alkalmat kell adni a minél sokrétűbb, mozgásos tapasztalatszerzésre, fejleszteni kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb.

A halmozottan sérült mozgáskorlátozott gyermekek esetében a mozgáskorlátozottságon kívül még más – érzékszervi, beszéd- vagy értelmi sérülés – is nehezíti a fejlesztés lehetőségét. Fejlesztésük döntően a mozgáskorlátozottak pedagógiája és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek egyénre szabott kombinációival történik.

A látássérült gyermek

A látássérült gyermek látásteljesítménye (vízusa) az ép látáshoz (vízus: 1) viszonyítva két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) is 0–0,33 (0–33%-os látásteljesítmény) közötti. Látássérült az a gyermek is, akinek látótere – tekintése fixációs pontjától mindkét irányban legfeljebb 10°, azaz teljes szélességében legfeljebb 20°.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

A látássérült gyermekek a nevelés-oktatás szempontjából lehetnek:

-vakok,

-aliglátók és gyengénlátók.

A speciális, gyermekekre szabott pedagógiai program meghatározója a látásélesség mellett:

a látássérülés kóroki tényezője, a látássérülés bekövetkeztének időpontja, és a látássérüléshez esetleg csatlakozó egyéb fogyatékoság, rendellenesség.

A látási kontroll hiányosságainak korrigálására **minden látássérült gyermek esetében segíteni kell a részvételt a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását, a közösség előtti szereplést.**

Kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeret, a higiénié, különösen a szem és a kéz tisztán tartása.

Az óvodai nevelés során mindvégig figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegségekre.

- a) Az óvodai nevelésben részesülő **vak gyermekeknél** (vízus: 0) is kiemelt szerepet kap a játék, ami tág lehetőséget ad az ép érzékszervek aktivizálásával a hallás, tapintás, szaglás, ízérzékelés, mozgás-ritmus, tájékozódási képesség intenzív fejlesztésére. Mozgásnevelésükben kiemelten fontos a testkultúra kialakítása, a tartáshibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, majd folyamatos fejlesztése. A vak gyermekek fejlesztésében hangsúlyos a zenei nevelés, mely egyszerre fejleszti a hallást és a mozgást. Az önkiszolgálás terén életkoruk és sérültségük mértéke szerinti önállóság kialakítása a cél. A környezetük valósághű megismerése széles körű érzékeltetéshez, a biztonságos téri tájékozódás támpontokhoz kötötten valósítható meg. Az eszközök kiválasztásánál – színek helyett – elsődleges szempont a jól tapinthatóság biztosítása. A környezet kialakításakor tapintható jelzések alkalmazása, a bútorok lehetőség szerinti állandó rendje javasolt. A számélmények kialakulását az akusztikus minták, a mozgás és a verbális kifejezések is hatékonyabbá teszik, az óvodai foglalkozások során a hatrekeszes dobozok, gombás-, szöges táblák alkalmazása a Braille-írás-, -olvasásrendszer megtanulását készíti elő.
- b) **Az aliglátó** gyermekek (vízus: a fényérzéstől 10%-os látásteljesítményig) adottságaik szerint vagy a tapintó-halló vagy a látó-halló (tapintó) életmódra készíthetők fel. A látásukat praktikusán kismértékben használó aliglátó gyermekek (pl. fényérzékelők, színeket felismerők) nevelési programja a tapintó-halló életmódra felkészítést célozza [2.2. a) pont], de nem hanyagolható el látásteljesítményük megőrzése, intenzív fejlesztése sem. Az aliglátó

gyermekek közül a látásukat praktikusán jól használók számára olyan fejlesztő programot kell biztosítani, mely a látó-halló (tapintó) életmódra felkészítést tűzi ki célul. A fejlesztés fő területei ez esetben megegyeznek a gyengénlátó gyermekek nevelésének elveivel [2.2. c) pont].

- c) **A gyengénlátó** gyermekek (vízus: 10%-os látásteljesítménytől 33%-ig) főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebből, kisebb térben tudják azt használni. Nevelésük speciális optikai eszközök segítségével a vizuális megismerés útján történik, de jelentős szerep jut a nevelésben a többi, elsősorban a hallási és tapintási analízátor kompenzatív működésének is. Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, az ehhez szükséges környezet (pl. dönthető asztallap, egyéni megvilágítás) biztosítása.

A gyengén látó gyermek fejlesztésének kiemelt területei az óvodában:

A gyengén látó gyermek gondolkodás- és beszédfejlődését a látásos élmények hiányossága jelentősen befolyásolja, ezért különösen fontos a környezet vizuális megismertetése.

Területei:

- **Látásnevelés:** a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben.
- **A nagymozgás fejlesztése:** mozgáskoordináció, mozgásbiztonság.
- **Térbeli tájékozódás** a látás felhasználásával.
- **A finommozgás fejlesztése:** a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése.
- **A látás-mozgáskoordináció fejlesztése:** finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.
- **Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése**
- **A hallási figyelem** és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást.
- **A tapintás által szerezhető** információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

d) A halmozottan fogyatékos látássérült gyermekek esetében a látás hiányán vagy különböző mértékű csökkenésén kívül még más, testi, érzékszervi vagy értelmi sérülés is nehezíti a fejlesztés lehetőségét, amely döntően a látássérültek pedagógiája és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival történik. Az eredményességet a döntően egyéni vagy kiscsoportos szervezés biztosítja. Ez gyógypedagógiai óvodai ellátásban valósulhat meg.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Abban az esetben, amikor az enyhébb látási sérülésekhez enyhébb fogyatékoságok csatlakoznak, akkor az integrált óvodai nevelés is lehet eredménye

A hallássérült gyermek

A súlyos fokban hallássérült

– siket – és a kevésbé súlyosan vagy közepes fokban hallássérült – nagyothalló – gyermekek hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képesek. A halláskárosodás miatt – az állapot fennmaradása esetén – bizonyos esetekben – teljesen elmarad, vagy erősen sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia. Az előzőek miatt korlátozott a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás kialakulása, aminek következtében módosul a gyermek megismerő tevékenysége, esetenként egész személyisége megváltozik.

A legkorábbi életkortól alkalmazott orvosi-egészségügyi és speciális pedagógiai ellátás együttes megvalósításával a súlyos következmények csökkenthetők. A megfelelő otológiai, pedoaudiológiai gondozás, a korszerű hallókészülékkel történő ellátás és a hallásjavító műtétek mellett (cochlea implantáció), a speciális pedagógiai segítség eredményeként a gyermek óvodás életkorára elérhető, hogy a súlyos fokban hallássérült (siket) kisgyermek érzékeli a hangot. Képes lesz az emberi hang kommunikációs funkciójának felismerésére. A beszédhallás fejlődésével és a szájra irányultság kialakulásával párhuzamosan tudatos hangadásra képessé válik. Megindul a passzív és aktív szókincs fejlődése, elhangzanak az első szavak. Mindez a szülők folyamatos közreműködését és együttműködését is igényli. Megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a súlyosan hallássérült szülők gyermekeire, akik nagy része használja a jelnyelvet vagy annak elemeit, mint kifejezőeszközt. Bár a hallássérült szülő hallássérült gyermekére az adott intézmény helyi tantervében, pedagógiai programjában előírt kommunikációs forma (beszéd, gesztus) vonatkozik, kíváncsi, hogy a (gyógy)pedagógus oly mértékben legyen jártas a jelnyelv használatában, hogy azt szükség esetén fel tudja használni a gyermekekkel való kommunikációban és a hallássérült szülőkkel való érintkezésben. A kevésbé súlyos- vagy közepesen fokban hallássérült (nagyothalló) és a korai életkorban cochlea implantált kisgyermekek képessé válhatnak a hallásra épített kommunikációra. A nyelvi és pszichoszociális fejlettség kedvező esetben olyan szintű lehet az óvodás kor kezdetére, hogy a hallássérült kisgyermekek egy része további speciális segítséggel, halló társaikkal együtt vehetnek részt az óvodai nevelésben. A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata – a korai

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

pedagógiai és audiológiai gondozásra építve – a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészenléti állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől (például kognitív és pszichés állapot, szociokulturális környezet korai és optimális pedoaudiológiai ellátástól stb.). Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A fejlesztés feladatai:

- a) **A súlyos fokban hallássérült** – siket – gyermekek (a beszédterületen mért hallásvesztés 90 dB vagy nagyobb) óvodás életkorban történő fejlesztési feladata a nyelvi kommunikáció rendszerében a hallás és a beszédértés fejlesztése, a hangos beszéd aktív használatának építése, a grafomotoros készségfejlesztés és a diszfázia-prevenció. Az óvodai nevelés során arra kell törekedni, hogy a súlyos fokban hallássérült kisgyermek hangmegnyilvánulásával, majd beszéddel hívja fel magára a figyelmet, közölje kívánságait. Környezete igyekezzon a gyermek közölnivalóját, kommunikációs próbálkozásait megérteni. Az óvodai nevelés egész időtartamát átfogó feladat a kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése, alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása, az aktív nyelvhasználat építése. Ennek keretében kell fejleszteni a beszédértést, szóincset, szájról olvasási készséget. Törekedni kell a beszédérthetőségének kialakítására, főleg a magánhangzók esetében. A nyelvi kommunikáció megalapozása érdekében kívánatos, hogy értsék, ismerjék fel hány szó, rövid mondat grafikus képét, hozzájuk intézett leggyakoribb kérdéseket, közléseket.
- b) **A nagyothalló** – gyermekeknél a beszédterületen mért hallásvesztés 30–45 dB közötti, középsúlyos esetben 45–65 dB közötti, súlyos esetben 65–90 dB közötti hallásvesztést mutatnak ki. A nagyothalló óvodás korú gyermekek az emberi beszéd, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálására képesek. Beszédfejlődésük késve, általában spontán (hallókészülék segítségével vagy anélkül), esetenként azonban csak speciális segítséggel indul meg. A nagyothalló gyermekek óvodai fejlesztésében hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, és/vagy fejlesztése a kommunikációs igény és

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása, melynek eredményeként a nagyothalló gyermekek különböző mértékben közelítik meg a halló társak nyelvi teljesítményét. A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.

- c) **A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott** (pl. cochlea implantált) hallássérült gyermeknél – egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után – fizikai értelemben közel ép hallás mérhető.

Fejlesztésük stratégiája döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazásával történik. Beszédértésük, hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonlóságot mutat a hallók beszédfejlődésével. Fejleszthetőségük, fejlődési ütemük döntően függ a műtét időpontjától. a család aktív együttműködésétől. A minél korábban végzett hallásjavító műtét előtti és utáni pedagógiai habilitációs és rehabilitációs fejlesztés, szülői támogatás, foglalkozás – valamint azzal párhuzamosan –, az audiológiai gondozás eredményezi a nyelvi fejlődés gyorsabb, magasabb szintű elsajátítását. Fejlesztésük kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van (többségi óvoda, szükség esetén logopédiai csoport). Teljesítményüket döntően befolyásolja intellektusuk, esetleges – a pszichés fejlődés zavara miatti – beszéd-, nyelvtanulási akadályozottságuk valamint a családi háttér, a fogadó intézmény integrációs szintje a speciális pedagógiai megsegítés.

- d) **A halmozottan fogyatékos hallássérült óvodás korú gyermekek esetében** a hallás különböző mértékű csökkenésén kívül még más (esetenként mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy a pszichés fejlődés zavara) fogyatékoság is súlyosbítja a fejlesztés lehetőségét. A velük való foglalkozás döntően a szurdopedagógia és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival, egyéni fejlesztési terv alapján történik. Fejlesztésüket eredményesen egyéni vagy kiscsoportos formában lehet megvalósítani.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél.

Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről. Külön óvodai csoport létesítése kizárólag az 5. életévét betöltött – óvodai nevelésre kötelezett – és a komplex – gyógypedagógiai, pedagógiai, pszichológiai és orvosi – vizsgálat diagnózisa alapján egyértelműen az enyhén értelmi fogyatékos övezetbe sorolt gyermekek számára abban az esetben lehet szakmailag indokolt, ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget a gyermek vélhetően csak a speciális nevelés keretében biztosított, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés mellett éri el.

A középsúlyosan értelmi fogyatékos gyermek

A középsúlyosan értelmi fogyatékos gyermekek sérülése általában már az óvodáskort megelőzően, közvetlenül szülés után vagy kora gyermekkorban felismerhető. A jól szervezett és hatékony korai fejlesztés jelentősen segítheti az óvodai beilleszkedést és az óvodaérettség elérését. Óvodába lépéskor jellemző a bizonytalan nagymozgás, ügyetlen manipuláció, előfordulhatnak sztereotip mozgások. Szobatisztaság kialakulatlan, beszédértés gyenge, sok esetben a kommunikáció súlyosan akadályozott. Sérült a figyelem, a motiváció, az emlékezet és a kitartás.

A középsúlyosan értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében a kis lépések elvét alkalmazva, a gyermekekre jellemző cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe vevő képességfejlesztés kellő időt, alkalmat kell, hogy biztosítson:

- a) az alapmozgások, manipuláció kialakítására, fejlesztésére,
- b) a minimális kontaktus, kooperációs készség, valamint a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztésére, a gyermek egyéni szükségleteinek megfelelően a szóbeli kommunikációt kiegészítő, illetve helyettesítő módszerek, eszközök alkalmazásával történő fejlesztésére,
- c) a beszédindításra, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére,
- d) a szobatisztaság, az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására,
- e) az adekvát játékhasználat elsajátítására, a kognitív funkciók fejlesztésére.

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

Ezek kialakításánál kiemelt szerepe van a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért, egyszerű verbális utasításnak, a zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek. A fejlesztés során a csoportos foglalkozásokon törekedni kell a megfelelő motiváció fenntartására, a csoportban az egymáshoz való közeledésre, az egymás melletti tevékenykedés fejlesztésére.

Beszédfigyeltáros gyermek:

nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban Beszédfigyeltáros gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszédfigyeltáros gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszédproblémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik. Beszédfigyeltáros az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít. A beszédfigyeltáros gyermek óvodai nevelését megelőzheti a korai fejlesztés. A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szóincs, grammatikai fejletlenség), a beszéd szerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszéd szervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességszavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképességszavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is. Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók,

valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában. A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését. A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkal való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg. Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

Az autizmus spektrum zavarok meghatározó jellegzetessége a társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az állapot hátterében az idegrendszer fejlődési zavara áll.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekre jellemző a kölcsönösséget igénylő társas helyzetek megértésének és azokban való részvételének zavara, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmatlan, sztereotip viselkedés, a viselkedésszervezés és kivitelezés zavara és az egyenetlen képességprofil. Autizmus spektrum zavar minden értelmi szinten előfordul, ami azt jelenti, hogy jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intelligencia mellett épp úgy, mint értelmi sérüléssel együtt járva. A fejlődési zavar átlagos, vagy átlag feletti intelligencia esetében is jelentősen befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát és a társas viselkedés fejlődését, ezért sérülés-specifikus fejlesztésre minden érintett gyermeknek joga és szüksége van.

Autizmusban a beszédfejlődés gyakran megkésett, súlyos esetekben nem alakul ki beszélt nyelv. A központi probléma azonban nem a nyelv hiánya, vagy megkésett fejlődése, hanem a funkcionális, kölcsönös kommunikáció sérülése. Az alapvető problémák közé tartozhat a nyelvhasználat színvonalától függetlenül, hogy hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, hatalmának megértése, vagyis hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek lehető legkorábbi diagnózist követő habilitációs terápiája megelőzheti egyes tünetek kialakulását, enyhítheti a fejlődés devianciáját. Ennek eredményeként a nembeszélő, vagy megkésett beszédfejlődésű gyermek (ha mentális szintje

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

megengedi) óvodába lépéskor már rendelkezhet korlátozott mennyiségű, de célszerűen használt augmentált – vizuálisan segített – kommunikációs eszköztárral.

A gyermek a szociális interakció csecsemőkori fejlődési szintjének megfelelő egyes képességeket segítséggel használhat, és a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési helyzetekben, illetve környezetében az egyéni fejlesztéshez szükséges viselkedéselemekkel képességeitől függően rendelkezhet. A korai speciális terápia hiányában ezek lesznek az óvodai fejlesztés fő céljai, kiegészítve a viselkedésproblémák, viselkedés- és gondolkodási készségek terápiájával, szükség esetén a korai elemi készségek kialakításával (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás) fejlesztésének elemeivel. A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek számára is a kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs terápia az óvodai nevelés elsődleges feladata. Ennek érdekében az óvodai nevelés, illetve ideálisan a szülővel való együttműködés eredményeképpen az egész ébren töltött idő – különösen a természetes élethelyzetek – használandóak a fejlesztésre.

Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben pszichológiai képességmérés.

A fejlődési szint és szociális alkalmazkodás követése egyéni felméréssel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetben megalapozva. A gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképességzavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárást okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti. Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan

Alsózsolcai 2. sz. Óvoda és Konyha
3571 Alsózsolca, Kossuth L. u. 168-170.
OM: 028720
email: ovoda2azsolca@freemail.hu
adószám: 16677623-2-05
honlap: <https://2esovoda.alsozsolca.hu/>

megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni. Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

Kelt: Alsózsolca 2026. szeptember 01.

Kovács Virág
Igazgató